

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

IV kadencja

Prezes Rady Ministrów

RM 10-94-02

Druk nr 585

Warszawa, 6 czerwca 2002 r.

Pan

Marek Borowski

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku.

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o **pośrednictwie ubezpieczeniowym** wraz z projektami podstawowych aktów wykonawczych.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Finansów.

Z wyrazami szacunku

(-) Leszek Miller

USTAWA

z dnia .....2002 r.

o pośrednictwie ubezpieczeniowym.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1.

Ustawa określa zasady wykonywania pośrednictwa ubezpieczeniowego w zakresie ubezpieczeń osobowych i majątkowych.

Art. 2.

1. Pośrednictwo ubezpieczeniowe polega na wykonywaniu przez pośrednika za wynagrodzeniem czynności faktycznych lub czynności prawnych związanych z zawieraniem lub wykonywaniem umów ubezpieczenia.
2. Pośrednictwo ubezpieczeniowe jest wykonywane wyłącznie przez agentów ubezpieczeniowych lub brokerów ubezpieczeniowych, z zastrzeżeniem art. 3.
3. Pośrednictwo ubezpieczeniowe w zakresie reasekuracji jest wykonywane wyłącznie przez brokerów ubezpieczeniowych posiadających zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie reasekuracji (brokerów reasekuracyjnych).

Art. 3.

Przepisów ustawy nie stosuje się do agenta morskiego i maklera morskiego, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 18 grudnia 2001 r. - Kodeks morski, w zakresie pośredniczenia w zawieraniu lub wykonywaniu umów ubezpieczenia morskiego.

Art. 4.

Pośrednik ubezpieczeniowy wykonuje:

- 1) czynności w imieniu i na rzecz zakładu ubezpieczeń, zwane dalej „czynnościami agencyjnymi”, polegające na: pozyskiwaniu klientów, wykonywaniu czynności przygotowawczych zmierzających do zawierania umów ubezpieczenia, zawieraniu umów ubezpieczenia oraz uczestniczeniu w administrowaniu i wykonywaniu umów ubezpieczenia, także w sprawach o odszkodowanie, jak również na organizowaniu i nadzorowaniu czynności agencyjnych (działalność agencyjna) albo
- 2) czynności w imieniu podmiotu szukającego ochrony ubezpieczeniowej, zwane dalej „czynnościami brokerskimi”, polegające na: zawieraniu lub doprowadzaniu do zawarcia umów ubezpieczenia, wykonywaniu czynności przygotowawczych do zawarcia umów ubezpieczenia oraz uczestniczeniu w zarządzaniu i wykonywaniu umów ubezpieczenia również w sprawach o odszkodowanie (działalność brokerska).

Art. 5.

Pośrednictwo ubezpieczeniowe jest działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. - Prawo działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 101, poz. 1178, z 2000 r. Nr 86, poz. 958 i Nr 114, poz. 1193, z 2001 r. Nr 49, poz. 509, Nr 67, poz. 679, Nr 102, poz. 1115 i Nr 147, poz. 1643 oraz z 2002 r. Nr 1, poz. 2).

Art. 6.

Zawieranie lub wykonywanie umów ubezpieczenia przez członka zarządu zakładu ubezpieczeń, prokurenta zakładu ubezpieczeń albo przez osobę będącą pracownikiem zakładu ubezpieczeń, w imieniu i na rzecz tego zakładu, nie jest pośrednictwem ani wykonywaniem czynności agencyjnych w rozumieniu ustawy.

Rozdział 2

Agent ubezpieczeniowy

Art. 7.

Agentem ubezpieczeniowym jest przedsiębiorca, wykonujący działalność agencyjną na podstawie umowy agencyjnej zawartej z zakładem ubezpieczeń i wpisany do rejestru agentów ubezpieczeniowych.

Art. 8.

1. Działalność agencyjna powinna być wykonywana z zachowaniem staranności i dobrych obyczajów.
2. Agent ubezpieczeniowy nie może, w związku z wykonywaniem działalności agencyjnej, przysparzać klientowi korzyści wykraczających poza istotę czynności, o których mowa w art. 4 pkt 1.
3. Agent ubezpieczeniowy nie może wykonywać działalności agencyjnej na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń.

Art. 9.

1. Czynności agencyjne mogą być wykonywane wyłącznie przez osobę fizyczną, która spełnia łącznie następujące warunki:
  - 1) posiada pełną zdolność do czynności prawnych,

- 2) nie była prawomocnie skazana za umyślne przestępstwo:
    - a) przeciwko życiu i zdrowiu,
    - b) przeciwko wymiarowi sprawiedliwości,
    - c) przeciwko ochronie informacji,
    - d) przeciwko wiarygodności dokumentów,
    - e) przeciwko mieniu,
    - f) przeciwko obrotowi gospodarczemu,
    - g) przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi,
    - h) skarbowe,
  - 3) daje rękojmię należytego wykonywania czynności agencyjnych,
  - 4) posiada co najmniej średnie wykształcenie,
  - 5) odbyła szkolenie prowadzone przez zakład ubezpieczeń zakończone zdaniem egzaminem.
2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, minimalny zakres szkolenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, oraz zakres obowiązujących tematów egzaminu i tryb jego przeprowadzania, z uwzględnieniem w szczególności konieczności zapewnienia odpowiedniego poziomu kwalifikacji osób wykonujących czynności agencyjne.

Art. 10.

1. Przedsiębiorca może, na podstawie umowy zawartej z zakładem ubezpieczeń, wykonywać działalność agencyjną jako działalność uzupełniająca do podstawowej działalności gospodarczej, bez konieczności

wykonywania czynności agencyjnych przez osoby fizyczne spełniające wymóg określony w art. 9 ust. 1 pkt 5, jeżeli:

- 1) działalność agencyjna pozostaje w bezpośrednim związku z podstawową działalnością tego przedsiębiorcy i nie wymaga szczegółowej wiedzy w zakresie ubezpieczeń,
- 2) czas trwania umowy ubezpieczenia nie przekracza 12 miesięcy,
- 3) wykonuje czynności agencyjne przy pomocy osób zatrudnionych u tego przedsiębiorcy na podstawie umowy o pracę.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do ubezpieczeń na życie.

Art. 11.

Za szkodę wyrządzoną przez agenta ubezpieczeniowego, w związku z wykonywaniem czynności agencyjnych, odpowiada zakład ubezpieczeń, na rzecz którego działa agent ubezpieczeniowy. Przepisu art. 429 Kodeksu cywilnego nie stosuje się.

Art. 12.

1. Zakład ubezpieczeń udziela agentowi ubezpieczeniowemu, w formie pisemnej pod rygorem nieważności, pełnomocnictwa do dokonywania czynności agencyjnych w imieniu tego zakładu.
2. Pełnomocnictwo, o którym mowa w ust.1, określa w szczególności:
  - 1) zakres działalności agenta ubezpieczeniowego, ze wskazaniem działu, grup i rodzajów ubezpieczeń,
  - 2) wysokość maksymalnej sumy ubezpieczenia na jaką agent ubezpieczeniowy może zawrzeć jedną umowę ubezpieczenia,
  - 3) obszar działalności agenta ubezpieczeniowego.

3. Pełnomocnictwo udzielone przez zakład ubezpieczeń nie może zawierać upoważnienia do udzielania dalszych pełnomocnictw.

Art. 13.

1. Agent ubezpieczeniowy jest obowiązany:

- 1) okazywać klientowi przy pierwszej czynności należącej do zakresu działalności agencyjnej oraz na każde żądanie dokument pełnomocnictwa, o którym mowa w art. 12 ust.1,
- 2) zwrócić zakładowi ubezpieczeń dokument pełnomocnictwa, o którym mowa w art. 12 ust.1, oraz wszystkie wydane mu druki, materiały i inne dokumenty, jeżeli jego pełnomocnictwo wygasło lub zostało cofnięte,
- 3) zachować w tajemnicy wszystkie informacje uzyskane w związku z wykonywaniem czynności agencyjnych, dotyczące zakładu ubezpieczeń, drugiej strony umowy ubezpieczenia oraz podmiotu szukającego ochrony ubezpieczeniowej; obowiązek ten ciąży na agencie ubezpieczeniowym również po rozwiązaniu umowy agencyjnej.

2. Osoba fizyczna wykonująca czynności agencyjne jest obowiązana okazywać dokument upoważniający do działania w imieniu agenta ubezpieczeniowego.

Art. 14.

Określenie „agent ubezpieczeniowy” może być używane w nazwie lub reklamie oraz do oznaczenia działalności wyłącznie przez podmiot wpisany do rejestru agentów ubezpieczeniowych.

Art. 15.

Agent ubezpieczeniowy nie może wykonywać działalności brokerskiej oraz czynności brokerskich, być współnikiem, akcjonariuszem, pracownikiem, ani członkiem organów podmiotu wykonującego działalność brokerską.

Art. 16.

Nadzór nad działalnością agenta ubezpieczeniowego sprawuje zakład ubezpieczeń, na rzecz którego działa agent ubezpieczeniowy.

Art. 17.

1. Komisja Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych, określona w przepisach o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych, zwana dalej „organem nadzoru”, może przeprowadzić w każdym czasie kontrolę działalności zakładu ubezpieczeń w zakresie korzystania z usług agentów ubezpieczeniowych.
2. Organ nadzoru może żądać od zakładu ubezpieczeń wyjaśnień i informacji dotyczących agentów ubezpieczeniowych działających na rzecz danego zakładu ubezpieczeń.
3. Organ nadzoru może wydawać zalecenia, mające na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości i dostosowanie działalności zakładu ubezpieczeń do przepisów prawa.
4. Organ nadzoru może zakazać, w drodze decyzji, zakładowi ubezpieczeń korzystania z usług agenta ubezpieczeniowego w razie naruszenia przez niego przepisów prawa, niezachowania staranności lub dobrych obyczajów. W takim przypadku zakład ubezpieczeń jest obowiązany do

natychmiastowego rozwiązania umowy z agentem ubezpieczeniowym oraz cofnięcia mu pełnomocnictwa, o którym mowa w art. 12 ust. 1.

5. W razie odmowy udzielenia wyjaśnień i informacji, o których mowa w ust. 2, niewykonywania zaleceń określonych w ust. 3, i zakazu, o którym mowa w ust. 4, organ nadzoru może nakładać na zakład ubezpieczeń kary pieniężne, o których mowa w art. 220 ust. 1 ustawy z dnia ..... 2002 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz.U. Nr ....., poz.....), zwanej dalej „ustawą o działalności ubezpieczeniowej”.
6. Organ nadzoru może także nałożyć kary pieniężne określone w art. 220 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej, jeżeli zakład ubezpieczeń nie zgłasza do rejestru agentów ubezpieczeniowych osoby, z którą zawarł umowę agencyjną, lub nie zwraca się z wnioskiem o wykreślenie z rejestru agentów ubezpieczeniowych osoby, z którą rozwiązał umowę agencyjną, w terminach określonych odpowiednio w art. 37 i art. 41 ust. 1.
7. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii organu nadzoru, określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady, zakres i tryb przeprowadzania kontroli, o której mowa w ust. 1, z uwzględnieniem w szczególności konieczności zapewnienia skutecznej kontroli w zakresie korzystania przez zakład ubezpieczeń z usług agentów ubezpieczeniowych.

Rozdział 3

Broker ubezpieczeniowy

Art. 18.

Brokerem ubezpieczeniowym jest osoba fizyczna albo prawna posiadająca, wydane przez organ nadzoru, zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej i wpisana do rejestru brokerów ubezpieczeniowych.

Art. 19.

Nadzór nad działalnością brokerów ubezpieczeniowych sprawuje organ nadzoru.

Art. 20.

1. Broker ubezpieczeniowy z tytułu wykonywanej działalności brokerskiej podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej.
2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii ogólnopolskiej organizacji brokerów i Polskiej Izby Ubezpieczeń, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w ust. 1, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną, biorąc w szczególności pod uwagę specyfikę zawodu brokera ubezpieczeniowego oraz zakres realizowanych zadań.

Art. 21.

Broker ubezpieczeniowy może wykonywać czynności brokerskie wyłącznie przez osoby fizyczne, które spełniają wymogi określone w art. 27 ust. 3 pkt 1 lit. a)-e).

Art. 22.

1. Broker ubezpieczeniowy nie może:

- 1) wykonywać działalności agencyjnej ani wykonywać czynności agencyjnych,
- 2) być wspólnikiem, akcjonariuszem ani członkiem organów podmiotu prowadzącego działalność agencyjną,
- 3) pozostawać w żadnym stałym stosunku umownym z zakładem ubezpieczeń,
- 4) być członkiem organów nadzorczych lub zarządzających zakładu ubezpieczeń,
- 5) posiadać akcje zakładu ubezpieczeń, z wyjątkiem akcji dopuszczonych do publicznego obrotu.

2. Ograniczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, nie dotyczy umowy ubezpieczenia, na podstawie której broker ubezpieczeniowy jest ubezpieczonym lub ubezpieczającym ani umowy zawartej przez brokera ubezpieczeniowego z zakładem ubezpieczeń, dotyczących sposobu wzajemnego rozliczania się z tytułu wykonywania czynności brokerskich.

3. W przypadku nabycia lub posiadania akcji, o których mowa w ust. 1 pkt 5, broker ubezpieczeniowy jest obowiązany powiadomić o tym organ nadzoru.

4. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio do członków organów osoby prawnej prowadzącej działalność brokerską oraz osób wykonujących

czynności brokerskie u brokera ubezpieczeniowego na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o dzieło lub innej umowy o podobnym charakterze.

5. Przepis ust. 1 pkt 1 ma zastosowanie do pracowników brokera ubezpieczeniowego.

Art. 23.

Broker ubezpieczeniowy może zlecić wykonywanie czynności, o których mowa w art. 4 pkt 2, wymagających specjalistycznej wiedzy innym podmiotom, z wyłączeniem prawa składania i przyjmowania oświadczeń woli w imieniu klientów.

Art. 24.

Broker ubezpieczeniowy, w związku z wykonywaniem działalności brokerskiej, nie może przysparzać zleceniodawcy lub zakładowi ubezpieczeń korzyści wykraczających poza istotę czynności, o których mowa w art. 4 pkt 2.

Art. 25.

1. Broker ubezpieczeniowy jest obowiązany:
  - 1) okazywać zakładowi ubezpieczeń i zleceniodawcy przy dokonywaniu pierwszej czynności oraz na każde ich żądanie - zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej,
  - 2) przed zawarciem umowy ubezpieczenia udzielić porady opartej na wszechstronnej i rzetelnej analizie dostępnych ofert ubezpieczenia, wystarczającej do opracowania rekomendacji najwłaściwszej umowy ubezpieczenia oraz wyjaśnić podstawy, na których opiera się rekomendacja,
  - 3) zachować w tajemnicy wszystkie informacje uzyskane w związku z wykonywaniem czynności brokerskich; obowiązek ten ciąży na brokerze

ubezpieczeniowym również po rozwiązaniu stosunku umownego ze zleceniodawcą.

2. Osoby fizyczne wykonujące czynności brokerskie są obowiązane okazywać dokument upoważniający do działania w imieniu brokera ubezpieczeniowego.

Art. 26.

Określenia „broker ubezpieczeniowy” lub „broker reasekuracyjny” mogą być używane

w nazwie lub reklamie oraz do oznaczenia działalności wyłącznie przez podmiot posiadający zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń lub w zakresie reasekuracji.

Art. 27.

1. Zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń albo w zakresie reasekuracji, zwane dalej „zezwoleniem”, wydaje organ nadzoru w drodze decyzji.
2. Ten sam podmiot może posiadać zezwolenie zarówno na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń jak i na wykonywanie działalności brokerskiej w zakresie reasekuracji.
3. Zezwolenie wydaje się na wniosek:
  - 1) osoby fizycznej, która:
    - a) ma pełną zdolność do czynności prawnych,
    - b) nie była prawomocnie skazana za umyślne przestępstwo:
      - przeciwko życiu i zdrowiu,
      - przeciwko wymiarowi sprawiedliwości,

- przeciwko ochronie informacji,
  - przeciwko wiarygodności dokumentów,
  - przeciwko mieniu,
  - przeciwko obrotowi gospodarczemu,
  - przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi,
  - skarbowe,
- c) daje rękojmię należytego wykonywania działalności brokerskiej,
- d) posiada co najmniej średnie wykształcenie,
- e) zdała egzamin przed Komisją Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych,
- f) posiada co najmniej trzyletnie doświadczenie zawodowe w zakresie ubezpieczeń zdobyte w okresie 5 lat bezpośrednio poprzedzających złożenie wniosku o uzyskanie zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej,
- g) zawarła umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania działalności brokerskiej,
- 2) osoby prawnej:
- a) której wszyscy członkowie zarządu spełniają warunki, o których mowa w pkt 1 lit. a)-d), przy czym co najmniej połowa z nich dodatkowo spełnia warunki określone w pkt 1 lit. e) i f),
  - b) spełnia warunek określony w pkt 1 lit. g).
4. Wniosek, o którym mowa w ust. 3, zawiera:
- 1) oznaczenie przedsiębiorcy, jego siedzibę i adres,

- 2) numer w rejestrze przedsiębiorców,
  - 3) określenie zakresu działalności brokerskiej, na którą ma być udzielone zezwolenie,
  - 4) w przypadku osoby prawnej – także wskazanie imion i nazwisk członków zarządu.
5. Do wniosku, o którym mowa w ust. 3, dołącza się dokumenty potwierdzające spełnienie warunków niezbędnych do uzyskania zezwolenia.
6. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określa, w drodze rozporządzenia, wykaz dokumentów, które dołącza się do wniosku, o którym mowa w ust. 3, z uwzględnieniem w szczególności konieczności przedstawienia pełnej informacji o podmiotach ubiegających się o wydanie zezwolenia.

Art. 28.

Zezwolenie określa:

- 1) imię lub imiona i nazwisko oraz adres zamieszkania osoby fizycznej oraz nazwę, pod którą osoba fizyczna prowadzi działalność gospodarczą, a w przypadku osoby prawnej - określenie firmy i siedzibę,
- 2) zakres działalności.

Art. 29.

1. W przypadku utraty dokumentu zezwolenia, broker ubezpieczeniowy może wystąpić do organu nadzoru z pisemnym wnioskiem o wydanie jego duplikatu.
2. Organ nadzoru wystawia duplikat na podstawie posiadanych dokumentów.

3. Duplikat wystawia się na druku odpowiadającym dokumentowi zezwolenia. Na pierwszej stronie u góry należy umieścić wyraz „DUPLIKAT”. Pod tekstem należy dodać wyrazy „oryginał podpisali” i wymienić nazwiska osób, które podpisały oryginał zezwolenia, albo stwierdzić nieczytelność podpisów oraz zamieścić datę wydania duplikatu i opatrzyć okrągłą pieczęcią urzędową. Duplikat podpisuje osoba upoważniona przez organ nadzoru.
4. Informację o wydaniu duplikatu zezwolenia umieszcza się w teczce akt.

Art. 30.

1. Broker ubezpieczeniowy, mający siedzibę lub miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, może wykonywać działalność brokerską na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli jest wpisany do odpowiedniego rejestru w tym państwie.
2. Broker ubezpieczeniowy, który zamierza podjąć działalność brokerską na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ma obowiązek powiadomić o tym organ nadzoru.
3. Broker ubezpieczeniowy, o którym mowa w ust. 1, może rozpocząć wykonywanie działalności brokerskiej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, po uzyskaniu przez organ nadzoru informacji od organu nadzoru państwa macierzystego o wpisie brokera do właściwego rejestru.

Art. 31.

1. Broker ubezpieczeniowy, posiadający zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej wydane przez organ nadzoru, może wykonywać tę działalność na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Broker ubezpieczeniowy, który zamierza podjąć działalność brokerską na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, ma obowiązek powiadomić o tym organ nadzoru.
3. Organ nadzoru, w terminie 30 dni od powiadomienia, o którym mowa w ust. 2, przekazuje właściwemu organowi nadzoru kraju, w którym broker zamierza prowadzić działalność, informację o posiadaniu przez brokera zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej.

Art. 32.

Broker ubezpieczeniowy jest obowiązany informować organ nadzoru o wszystkich zmianach stanu faktycznego i prawnego dotyczących jego i wykonywanej przez niego działalności w zakresie art. 27, w terminie 7 dni od dnia zaistnienia zmiany.

Art. 33.

1. Organ nadzoru cofa zezwolenie, w drodze decyzji:
  - 1) jeżeli broker ubezpieczeniowy przestał spełniać wymogi niezbędne do wykonywania swojej działalności, określone ustawą,
  - 2) na wniosek brokera.
2. Organ nadzoru może cofnąć zezwolenie, jeżeli broker ubezpieczeniowy wykonuje działalność z naruszeniem przepisów prawa lub w rażący sposób narusza interesy zleceniodawcy.
3. W przypadku cofnięcia zezwolenia, z przyczyn określonych w ust. 2, o ponowne wydanie zezwolenia można ubiegać się po upływie 3 lat od dnia cofnięcia zezwolenia; w tym okresie nie można być członkiem organów osoby prawnej prowadzącej działalność brokerską.
4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do członków organów osoby prawnej wykonującej działalność brokerską.

5. Członkowie organów osoby prawnej wykonującej działalność brokerską, której zostało cofnięte zezwolenie na podstawie ust. 2, nie mogą być przez okres 3 lat członkami organów osoby prawnej ubiegającej się o wydanie zezwolenia.
6. Zezwolenie wygasa z chwilą śmierci brokera lub z chwilą wykreślenia go z rejestru przedsiębiorców.

Art. 34.

1. Organ nadzoru może przeprowadzić w każdym czasie kontrolę działalności i stanu majątkowego podmiotów prowadzących działalność brokerską.
2. Organ nadzoru może żądać od podmiotów prowadzących działalność brokerską wyjaśnień i informacji dotyczących ich działalności i gospodarki finansowej oraz zarządzić przekazywanie wymaganych danych.
3. Organ nadzoru może wydawać zalecenia, mające na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości i dostosowanie działalności brokerskiej do przepisów prawa.
4. W przypadku niewykonywania zaleceń, o których mowa w ust. 3, wykonywania działalności z naruszeniem przepisów prawa, odmowy udzielenia wyjaśnień i informacji, o których mowa w ust. 2, organ nadzoru może nakładać, w drodze decyzji:
  - 1) na członków zarządu lub prokurentów podmiotu wykonującego działalność brokerską, będącego osobą prawną – kary pieniężne do wysokości dziesięciokrotnego ostatnio ogłoszonego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw,
  - 2) na podmiot wykonujący działalność brokerską, będący osobą prawną - kary pieniężne do wysokości trzykrotnej prowizji uzyskanej za ostatnie 3 miesiące przed nałożeniem kary,

- 3) na podmiot wykonujący działalność brokerską, będący osobą fizyczną - kary pieniężne do wysokości dziesięciokrotnego ostatnio ogłoszonego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw.
5. Wpływy z tytułu kar pieniężnych określonych w ust. 4 stanowią dochód budżetu państwa.
6. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii organu nadzoru, określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady, zakres i tryb przeprowadzania kontroli, o której mowa w ust. 1, uwzględniając w szczególności konieczność zapewnienia skutecznej kontroli działalności i stanu majątkowego podmiotów prowadzących działalność brokerską.

Art. 35.

1. Tworzy się Komisję Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych, zwaną dalej „Komisją”, w składzie:
  - 1) przewodniczący,
  - 2) zastępca przewodniczącego,
  - 3) sekretarz,
  - 4) dwóch członków.
2. Osoby wchodzące w skład Komisji powinny wyróżniać się wysokim poziomem wiedzy z dziedziny ubezpieczeń osobowych i majątkowych.
3. Osoby wchodzące w skład Komisji powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw instytucji finansowych na wniosek organu nadzoru.
4. Osobom wchodzącym w skład Komisji przysługuje wynagrodzenie za udział w egzaminie oraz za opracowanie pytań testowych i przygotowanie testów egzaminacyjnych.

5. Osoba przystępująca do egzaminu ponosi opłatę egzaminacyjną.
6. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określa, w drodze rozporządzenia, regulamin działania Komisji, sposób przeprowadzenia egzaminu, wysokość opłaty egzaminacyjnej oraz wysokość wynagrodzenia dla osób wchodzących w skład Komisji oraz ustala zakres obowiązujących tematów egzaminacyjnych.
7. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 6, uwzględnia konieczność zapewnienia odpowiedniego sprawdzianu wiedzy kandydatów i sprawnego przeprowadzenia egzaminów, sposób działania Komisji oraz terminy przyjmowania zgłoszeń i uiszczania opłaty egzaminacyjnej.

Rozdział 4

Rejestry pośredników ubezpieczeniowych

Art. 36.

1. Pośrednik ubezpieczeniowy podlega wpisowi do rejestru.
2. Agent ubezpieczeniowy podlega wpisowi do rejestru agentów ubezpieczeniowych prowadzonego przez Polską Izbę Ubezpieczeń. Koszty prowadzenia rejestru ponoszą zakłady ubezpieczeń.
3. Broker ubezpieczeniowy podlega wpisowi do rejestru brokerów ubezpieczeniowych prowadzonego przez organ nadzoru.
4. Rejestry są jawne i dostępne dla osób trzecich.
5. Rejestry są prowadzone w systemie informatycznym.

Art. 37.

Zakład ubezpieczeń składa, wraz z niezbędnymi dokumentami, wniosek o wpisanie do rejestru agentów ubezpieczeniowych podmiotu, z którym zawarł umowę agencyjną, niezwłocznie po zawarciu tej umowy lecz nie później niż w terminie 7 dni.

Art. 38.

Polska Izba Ubezpieczeń jest obowiązana niezwłocznie, lecz nie później niż w terminie 7 dni od dnia złożenia wniosku przez zakład ubezpieczeń, dokonać wpisu agenta ubezpieczeniowego do rejestru.

Art. 39.

1. Rejestr agentów ubezpieczeniowych zawiera, w odniesieniu do osób fizycznych:
  - 1) numer wpisu do rejestru,
  - 2) dane osobowe, obejmujące:
    - a) imię lub imiona i nazwisko,
    - b) numer PESEL,
    - c) miejsce zamieszkania,
    - d) numer w rejestrze przedsiębiorców,
    - e) nazwę, pod którą wykonuje działalność gospodarczą,
    - f) siedzibę i adres,
  - 3) nazwę zakładu ubezpieczeń, na rzecz którego działa agent ubezpieczeniowy,
  - 4) wykaz osób fizycznych, przy pomocy których podmiot wykonuje czynności agencyjne, zawierający dane określone w pkt 2 lit. a)-c).

2. Rejestr agentów ubezpieczeniowych zawiera, w odniesieniu do przedsiębiorców nie będących osobami fizycznymi:
  - 1) numer wpisu do rejestru,
  - 2) dane dotyczące podmiotu, obejmujące:
    - a) nazwę podmiotu lub firmę,
    - b) siedzibę i adres,
    - c) numer w rejestrze przedsiębiorców,
  - 3) nazwę zakładu ubezpieczeń, na rzecz którego działa agent ubezpieczeniowy,
  - 4) wykaz osób fizycznych, przy pomocy których podmiot wykonuje czynności agencyjne, zawierający dane określone w ust. 1 pkt 2 lit. a)-c).
3. Rejestr agentów ubezpieczeniowych zawiera w odniesieniu do przedsiębiorców wykonujących działalność agencyjną jako działalność uzupełniającą do podstawowej:
  - 1) numer wpisu do rejestru,
  - 2) dane dotyczące podmiotu, obejmujące:
    - a) nazwę podmiotu lub firmę,
    - b) siedzibę,
    - c) adres podmiotu,
    - d) numer w rejestrze przedsiębiorców,
  - 3) rodzaj działalności podstawowej,
  - 4) rodzaje ubezpieczeń, w zakresie których wykonuje działalność agencyjną,

- 5) nazwę zakładu ubezpieczeń, na rzecz którego działa agent ubezpieczeniowy.
4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określa, w drodze rozporządzenia, wykaz niezbędnych dokumentów, o których mowa w art. 37, uwzględniając w szczególności konieczność przedstawienia pełnej informacji o podmiotach, które mają zostać wpisane do rejestru agentów ubezpieczeniowych.

Art. 40.

Wszystkie zmiany danych, objętych wpisem do rejestru agentów ubezpieczeniowych, zakład ubezpieczeń zgłasza niezwłocznie, lecz nie później niż w terminie 7 dni od dnia powzięcia wiadomości przez zakład ubezpieczeń o ich zaistnieniu.

Art. 41.

1. Z chwilą rozwiązania umowy agencyjnej zakład ubezpieczeń jest obowiązany niezwłocznie, lecz nie później niż w terminie 3 dni, wystąpić do Polskiej Izby Ubezpieczeń z wnioskiem o wykreślenie agenta ubezpieczeniowego z rejestru.
2. Jeżeli przyczyną rozwiązania umowy agencyjnej jest wykonywanie przez agenta ubezpieczeniowego działalności z naruszeniem przepisów prawa, staranności lub dobrych obyczajów, fakt ten jest odnotowany w rejestrze agentów.
3. Dane dotyczące agenta ubezpieczeniowego wykreślonego z rejestru są przechowywane w rejestrze przez 10 lat.

Art. 42.

Organ nadzoru, z urzędu, dokonuje wpisu do rejestru brokerów ubezpieczeniowych z dniem wydania zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej.

Art. 43.

1. Rejestr brokerów ubezpieczeniowych zawiera, w odniesieniu do osób fizycznych:
  - 1) numer wpisu do rejestru,
  - 2) dane osobowe, obejmujące:
    - a) imię lub imiona i nazwisko,
    - b) numer PESEL,
    - c) miejsce zamieszkania,
    - d) siedzibę i adres,
    - e) numer w rejestrze przedsiębiorców,
    - f) nazwę, pod którą prowadzi działalność,
  - 3) numer i datę wydania zezwolenia,
  - 4) datę i przyczynę cofnięcia zezwolenia.
2. Rejestr brokerów ubezpieczeniowych zawiera, w odniesieniu do osób prawnych:
  - 1) numer wpisu do rejestru,
  - 2) dane dotyczące podmiotu, obejmujące:
    - a) nazwę podmiotu lub firmę,
    - b) numer w rejestrze przedsiębiorców,

- c) dane osób wchodzących w skład zarządu obejmujące dane, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a)-c),
  - d) siedzibę i adres podmiotu,
  - e) numer i datę wydania zezwolenia,
- 3) datę i przyczynę cofnięcia zezwolenia.
3. Dane dotyczące brokera ubezpieczeniowego wykreślonego z rejestru są przechowywane w rejestrze przez 10 lat.

Art. 44.

Organ nadzoru dokonuje wykreślenia brokera ubezpieczeniowego z rejestru brokerów ubezpieczeniowych w przypadku:

- 1) cofnięcia zezwolenia,
- 2) wygaśnięcia zezwolenia.

Art. 45.

Wszystkie zmiany danych, objętych wpisem do rejestru brokerów ubezpieczeniowych, broker ubezpieczeniowy zgłasza organowi nadzoru niezwłocznie, lecz nie później niż w terminie 7 dni od dnia zaistnienia tych zmian.

Rozdział 5

Przepisy karne

Art. 46.

1. Kto wykonuje:
- 1) działalność agencyjną, nie będąc do tego upoważnionym,

- 2) czynności agenta ubezpieczeniowego, nie będąc do tego upoważnionym,
  - 3) działalność brokerską w zakresie ubezpieczeń lub w zakresie reasekuracji bez wymaganego zezwolenia,
  - 4) czynności brokerskie, nie będąc do tego upoważnionym
- podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo karze pozbawienia wolności do lat 2.
2. Tej samej karze podlega, kto dopuszcza się czynu określonego w ust. 1 pkt 1 i 3, działając w imieniu osoby prawnej.

Art. 47.

1. Kto, nie będąc agentem ubezpieczeniowym albo brokerem ubezpieczeniowym lub reasekuracyjnym, używa, do określenia zakresu własnej działalności gospodarczej lub w reklamie, oznaczeń, o których mowa w art. 14 i 26, wskazujących na wykonywanie działalności agencyjnej albo działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji - podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo karze pozbawienia wolności do roku.
2. Tej samej karze podlega, kto dopuszcza się czynu określonego w ust. 1, działając w imieniu osoby prawnej.

Rozdział 6

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 48.

1. Osoby posiadające, w dniu wejścia w życie ustawy, zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej podlegają z urzędu wpisowi do rejestru brokerów ubezpieczeniowych.
2. Osoby posiadające, w dniu wejścia w życie ustawy, zezwolenie na wykonywanie działalności brokerskiej, a niespełniające wymogu w zakresie wysokości minimalnej sumy gwarancyjnej ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzonej działalności są obowiązane, w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, dostosować się do tego warunku, pod rygorem cofnięcia zezwolenia.
3. Osoby, które, przed dniem wejścia w życie ustawy, zdały egzamin przed Komisją Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych, a nie wystąpiły o wydanie zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej, mogą wystąpić o takie zezwolenie bez konieczności ponownego zdawania egzaminu, jeżeli spełniają warunki określone w ustawie, oraz mogą wykonywać czynności brokerskie przy pomocy osób fizycznych, o których mowa w art. 21.

Art. 49.

1. Zakład ubezpieczeń jest obowiązany, w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy, zgłosić do rejestru agentów ubezpieczeniowych wszystkie podmioty, z którymi ma zawarte umowy agencyjne.

2. Osoba fizyczna, która na podstawie dotychczasowych przepisów posiada zezwolenie na wykonywanie czynności agenta ubezpieczeniowego zostaje wpisana do rejestru agentów ubezpieczeniowych określonego w art. 39, jeżeli wykonuje czynności agencyjne w dniu wejścia w życie ustawy.
3. Agent ubezpieczeniowy, który w dniu wejścia w życie ustawy ma zawarte umowy agencyjne z dwoma lub więcej zakładami ubezpieczeń, przed upływem 2 lat od dnia wejścia w życie ustawy, lecz nie później niż w dniu uzyskania członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, jest obowiązany rozwiązać te umowy, w celu dostosowania się do przepisu art. 8 ust. 3.

Art. 50.

Przepisy art. 30 i 31 mają zastosowanie od dnia uzyskania członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej.

Art. 51.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.

UZASADNIENIE

Niniejszy projekt zakresem uregulowania obejmuje działalność pośrednictwa w dziedzinie ubezpieczeń na życie oraz pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych.

Pośrednictwo ubezpieczeniowe wiąże się integralnie z nowoczesną organizacją ubezpieczeń gospodarczych opartą na zasadach rynkowych. Służy ono nie tylko zdobywaniu przez ubezpieczycieli większej liczby kandydatów do ubezpieczenia, ale także pozwala potencjalnym ubezpieczającym lepiej orientować się w mechanizmach rynku ubezpieczeniowego, przyczyniając się do umasowienia ubezpieczeń i stałego podnoszenia świadomości ubezpieczeniowej społeczeństwa. Działalność pośredników ubezpieczeniowych skraca drogę między ubezpieczycielem i ubezpieczającym, ułatwiając ich kontakty oparte na idei negocjacji i harmonijnej współpracy.

Pośrednictwo ubezpieczeniowe nie jest działalnością ubezpieczeniową, choć jest oczywiste, że wykazuje z tą działalnością liczne związki funkcjonalne. Z tego powodu istniejąca aktualnie regulacja pośrednictwa w ustawie o działalności ubezpieczeniowej jest z punktu widzenia techniki legislacyjnej rozwiązaniem niewłaściwym.

Aktualna regulacja prawna pośrednictwa ubezpieczeniowego znajduje się w ustawie z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (tekst jednolity – Dz.U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62, z późn. zm.); tematyce tej poświęcony jest rozdział 3a, obejmujący zarówno agentów, jak i brokerów ubezpieczeniowych, tworząc namiastkę ogólnego prawa o pośrednictwie ubezpieczeniowym.

W obecnie obowiązującej ustawie działalność pośredników ubezpieczeniowych oparto na zasadzie licencji organu nadzoru, co w przypadku agentów jest rozwiązaniem nie pozbawionym kontrowersji.

Daje się również odczuć brak centralnego rejestru agentów ubezpieczeniowych - w gestii zainteresowanych zakładów ubezpieczeń pozostawiono prowadzenie list agentów, co przyczynia się do braku przejrzystości w tym zakresie oraz dezorientacji ze strony ubezpieczających. Ponadto, stan ten jest sprzeczny z wymogami unijnymi w zakresie rejestracji pośredników.

Najogólniej ujmując uwagi dotyczące obecnego stanu prawnego w zakresie pośrednictwa ubezpieczeniowego, należy stwierdzić, że jest to regulacja fragmentaryczna, cechująca się zbyt daleko idącym rygoryzmem (np. licencjonowanie działalności agentów ubezpieczeniowych) i niejasnościami (np. co do legalności działań tzw. multiagentów).

Poważnym mankamentem obecnie obowiązującej regulacji jest również brak jej dostosowania do standardów Unii Europejskiej. (Por. Dyrektywę Rady Europy z 13.12.1976 r. [77/92/EWG] w sprawie środków ułatwiających efektywną realizację swobodnego zakładania działalności i swobody świadczenia usług w odniesieniu do działalności agentów i maklerów ubezpieczeniowych oraz w szczególności środków przejściowych w odniesieniu do tej działalności oraz zalecenie Komisji Unii Europejskiej z 18.12.1991 r. odnośnie pośredników ubezpieczeniowych, jak również projekt nowej dyrektywy w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego).

W tym stanie rzeczy ustawowe uregulowanie całokształtu problematyki pośrednictwa ubezpieczeniowego jest nie tylko sprawą ważną, ale także niezwykle pilną. Przedstawiony projekt stara się wyjść naprzeciw potrzebie kompleksowego i nowoczesnego uregulowania pośrednictwa ubezpieczeniowego, zbliżyć je do standardów prawa europejskiego.

Ustawa składa się z sześciu rozdziałów odpowiadających podstawowym zagadnieniom uregulowanym w każdym z nich.

W rozdziale 1 projektu ustawy zawarto przepisy ogólne o pośrednictwie ubezpieczeniowym, których celem jest sprecyzowanie istoty pośrednictwa

ubezpieczeniowego, zasad jego podejmowania i prowadzenia, zakresu (rzeczonego i podmiotowego), ograniczeń, a także stosunku projektowanej regulacji prawnej do innych ustaw (Kodeksu cywilnego i morskiego, ustawy o działalności gospodarczej i działalności ubezpieczeniowej). Taka część ustawy jest niezbędna z uwagi na potrzebę stworzenia swego rodzaju części ogólnej prawa o pośrednictwie ubezpieczeniowym, wprowadzającej pojęcia ogólne i definicje (np. ogólną definicję pośrednictwa ubezpieczeniowego). Przepisy tu zawarte odnoszą się do wszystkich form pośrednictwa ubezpieczeniowego, ujętych następnie w sposób bardziej szczegółowy w przepisach rozdziałów 2 - 3. Z punktu widzenia techniczno-legislacyjnego, układ taki umożliwia odwoływanie się – przy regulacjach bardziej szczegółowych – do części ogólnej ustawy (np. przy późniejszej definicji agenta i brokera), eliminując potrzebę powtórzeń kwestii wspólnych i ogólnych. Ponadto, układ powyższy nadaje projektowi ustawy spójny charakter i koherentny kształt.

Istota pośrednictwa ubezpieczeniowego została ujęta jako „wykonywanie przez pośrednika za wynagrodzeniem czynności faktycznych lub prawnych związanych z zawieraniem bądź wykonywaniem umów ubezpieczenia”.

Od strony podmiotowej projekt utrzymuje przyjęty przez obecnie obowiązującą ustawę podział pośredników ubezpieczeniowych na agentów ubezpieczeniowych i brokerów ubezpieczeniowych. W tym miejscu należało jednak dokonać sprecyzowania stosunku przepisów ustawy o pośrednictwie do przepisów Kodeksu morskiego, które zezwalają agentom i maklerom morskim na wykonywanie pośrednictwa w zakresie ubezpieczeń morskich. Konieczne więc było zsynchronizowanie regulacji tego Kodeksu z przepisami projektowanej ustawy.

Tak jak dotychczas, pośrednictwo ubezpieczeniowe obejmuje również działalność w zakresie reasekuracji, z zaznaczeniem, że pośrednictwo ubezpieczeniowe w zakresie reasekuracji może być wykonywane wyłącznie przez brokerów reasekuracyjnych.

W odniesieniu do przedmiotowego zakresu pośrednictwa ubezpieczeniowego, projekt ujmuje czynności pośrednictwa w sposób szeroki i jednocześnie dość elastyczny. Należy bowiem mieć na uwadze, że pośrednictwo ubezpieczeniowe, szczególnie w odniesieniu do brokerów, podlega współcześnie swoistej transformacji i ekspansji. Wykracza ono poza fazę zawierania umów i przeistacza się w usługi typu doradczego odnoszące się do całego kompleksu związanych z fazą wykonawczą umów ubezpieczenia włącznie z realizacją roszczeń ubezpieczeniowych i doradztwem techniczno - ubezpieczeniowym. Przedstawione w projekcie ujęcie czynności pośrednictwa ubezpieczeniowego zostało opracowane z uwzględnieniem założeń do projektu nowej dyrektywy Unii Europejskiej w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego.

W art. 5 projektu przesądzono charakter działalności wykonywanej przez pośredników ubezpieczeniowych, zarówno agentów jak i brokerów, kwalifikując ją jako działalność gospodarczą, co przesądza dość istotne problemy natury procesowej, podatkowej i inne. Nade wszystko zaś ujęcie to wyjaśnia precyzyjnie stosunek niniejszej ustawy do ustawy - Prawo działalności gospodarczej.

W projekcie przyjęto koncepcję, że pozyskiwanie ubezpieczeń dla danego ubezpieczyciela przez jego pracowników (tzw. akwizytorów) nie jest wykonywaniem pośrednictwa ubezpieczeniowego w rozumieniu projektu. Akwizytorzy bowiem są pracownikami ubezpieczyciela, a nie osobami trzecimi; wykonywane przez nich czynności są ich powinnościami pracowniczymi, a ich umocowanie do działania w imieniu ubezpieczyciela, a także skutki prawne ich działań określają przepisy prawa pracy, a nie umowa agencyjna. Identyczna jest sytuacja w przypadku zawierania umów ubezpieczenia przez osoby będące organem zakładu ubezpieczeń lub jego prokurentem.

Przepisy zawarte w rozdziale 2 projektu są poświęcone agentom ubezpieczeniowym. Przyjęta tu formuła prawna agenta, skorelowana z ogólną definicją pośrednictwa ubezpieczeniowego i pośrednika ubezpieczeniowego,

ujmuje tę instytucję szerzej i bardziej elastycznie, co uwzględnia postulaty środowisk ubezpieczycieli i działających pośredników ubezpieczeniowych. Środowiska te są przeciwne daleko idącej ingerencji ustawodawcy (a także organu nadzoru) w merytoryczną działalność agentów, postrzegając taką ingerencję jako zagrożenie dla właściwego rozwoju tej formy pośrednictwa ubezpieczeniowego. Zasadniczo więc przepisy omawianego rozdziału pozostawiają znaczny zakres swobody w zakresie kształtowania wzajemnych stosunków między ubezpieczycielem a agentem, z którego usług zamierza on korzystać, zezwalając na elastyczne kształtowanie tych relacji drogą umów agencyjnych jako umów cywilnoprawnych. Tym niemniej, nie można pozostawić ustalania pewnych ogólnych i podstawowych kwalifikacji merytorycznych i moralnych agentów do wyłącznej i arbitralnej oceny samych ubezpieczycieli, albowiem agent ubezpieczeniowy jest *sui generis* osobą zaufania publicznego i nie może nim zostać osoba przypadkowa. Dlatego też projekt ustawy stawia określone wymogi pod adresem osoby fizycznej chcącej zostać agentem ubezpieczeniowym oraz wprowadza obowiązek wpisu agenta do rejestru agentów prowadzonego przez Polską Izbę Ubezpieczeń.

W celu zapewnienia ochrony interesów klientów, podobnie jak obecnie obowiązująca ustawa, projekt przewiduje, że czynności agencyjne mogą być wykonywane wyłącznie przez osoby fizyczne spełniające wymogi ustawy.

Niektóre rodzaje działalności gospodarczej wykazują naturalne związki z zapotrzebowaniem na ochronę ubezpieczeniową, stąd też podmiot prowadzący taką działalność (np. dealer samochodowy, organizator turystyki, przewoźnik) jest predestynowany do prowadzenia zarazem pośrednictwa ubezpieczeniowego. Dlatego też uzasadnione jest wprowadzenie przepisu stanowiącego, że „Przedsiębiorca może, na podstawie umowy zawartej z zakładem ubezpieczeń, wykonywać działalność agencyjną jako działalność uzupełniająca do podstawowej działalności gospodarczej, bez konieczności wykonywania czynności agencyjnych przez osoby fizyczne spełniające wymóg

określony w art. 9 ust. 1 pkt 5°. Obecnie kwestia ta uregulowana jest aktem wykonawczym.

Projekt utrzymał słuszną zasadę odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń za czynności uprawnionego agenta: za szkodę wyrządzoną przez agenta w związku z wykonywaniem pośrednictwa ubezpieczeniowego odpowiedzialność ponosi zakład ubezpieczeń, na rzecz którego agent działa, bez możliwości ekskulpacji z art. 429 K.c.: jest to zatem odpowiedzialność na zasadzie ryzyka.

Projekt wprowadza zakaz wykonywania działalności przez tzw. multiagencje, czyli znosi możliwość wykonywania działalności agencyjnej na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń, przewidując jednocześnie dwuletni okres przejściowy na dostosowanie się przez obecnie działających multiagentów do tego wymogu. Rozwiązanie takie zostało podyktowane potrzebą bardziej przejrzystego uregulowania rynku pośredników – w praktyce multiagenci wykonują działalność bardzo zbliżoną do działalności brokerskiej, nie spełniając jednak surowszych wymogów odnośnie kwalifikacji, ubezpieczenia OC.

Istotnym „novum” w stosunku do aktualnie obowiązujących rozwiązań jest rezygnacja z zasady licencjonowania działalności agentów ubezpieczeniowych przez organ nadzoru. Zasadę tę – zgodnie z praktyką stosowaną w krajach Unii Europejskiej – zastąpiono wymogiem rejestracji. Dalsze utrzymywanie zasady licencji dla tej kategorii pośredników, których liczba sięga dziesiątków tysięcy, nie znajduje żadnego racjonalnego uzasadnienia. Oznacza ona zbyt daleko idącą ingerencję administracyjno- i publicznoprawną w materię obrotu ubezpieczeniowego, z istoty swej mającego charakter cywilnoprawny. Trzeba ponadto pamiętać, że to same zakłady ubezpieczeń powinny wybierać kandydatów na swoich agentów, dokonywać ich selekcji, dbać o ich poziom zawodowy i umiejętności merytoryczne. Z osobą, która nie spełni tych oczekiwań, nie będą po prostu zawierane umowy agencyjne. Jeżeli chodzi o działających już agentów, to gdy ich kwalifikacje okażą się wątpliwe lub zbyt niskie, zakład ubezpieczeń ma zawsze możliwość rozwiązania zawartej z nimi

umowy o wykonywanie pośrednictwa ubezpieczeniowego. Natomiast pewne wymogi i kryteria o charakterze podstawowym i ogólnym (np. posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych, niekaralność za przestępstwa umyślne, rękojmia należytego prowadzenia działalności) – będą musiały być spełnione.

Obowiązek szkolenia, przeprowadzania egzaminów, czuwania nad spełnianiem przez agentów wymogów ustawowych spoczywa na zakładzie ubezpieczeń, który jednocześnie sprawuje nadzór nad działalnością agenta. Konsekwencją takiego rozwiązania jest przyznanie organowi nadzoru możliwości przeprowadzenia w każdym czasie kontroli działalności zakładu ubezpieczeń w zakresie korzystania z pośredników ubezpieczeniowych. W razie wykrycia nieprawidłowości w tym zakresie, organ nadzoru może nakazać zakładowi korzystanie z usług danego agenta, ma również uprawnienie do nakładania na zakład ubezpieczeń kar pieniężnych, jeżeli zakład ubezpieczeń nie zastosuje się do zaleceń nadzoru.

Przepisy rozdziału 3 projektu ustawy są poświęcone brokerowi ubezpieczeniowemu.

Proponowane w projekcie regulacje dotyczące brokerów opierają się w zasadzie na istniejących w tej mierze rozwiązaniach prawnych, zawartych w ustawie o działalności ubezpieczeniowej. Z całokształtu przepisów dotyczących brokera - definicji pośrednika ubezpieczeniowego i rozdziału 3 - wynika, że projekt stara się podkreślić rolę brokera również jako doradcy ubezpieczeniowego, „unowocześnić” tę formę pośrednictwa, tym samym podnieść status brokera i jakość wykonywanych przez niego usług.

Inaczej niż w przypadku agentów – proponuje się utrzymanie zasady i wymogu posiadania zezwolenia na działalność brokerską. Organem wydającym zezwolenia ma być organ nadzoru, czyli w myśl postanowień projektu ustawy o działalności ubezpieczeniowej - Komisja Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy

Emerytalnych. Określenie wymogów potrzebnych do uzyskania zezwolenia na prowadzenie działalności brokerskiej zawiera art. 27.

Na uwagę zasługuje także utrzymanie zabezpieczenia finansowego odpowiedzialności cywilnej brokera, jako warunku uzyskania zezwolenia (art. 27 ust. 3 pkt 1 lit. g), zgodnie z obowiązującą zasadą, że broker musi posiadać takie zabezpieczenie w formie polisy ubezpieczenia OC, przy czym obecnie obowiązujące przepisy art. 37i pkt 1 lit. f) i pkt 2 lit. c) ustawy o działalności ubezpieczeniowej nie przewidują w tym zakresie minimalnych sum gwarancyjnych. Rozwiązanie to nie jest właściwe, zwłaszcza z uwagi na liberalizm w ustalaniu (przez samych zainteresowanych brokerów) niskich sum gwarancyjnych. A to z kolei nie gwarantuje efektywnej ochrony osobom poszkodowanym w wyniku niewłaściwej działalności brokera albo zapewnia ochronę iluzoryczną. Obecnie, w ramach kompleksowej reformy prawa ubezpieczeń gospodarczych, która przewiduje również wejście w życie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, o Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i o Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, projekt stanowi, że ubezpieczenie OC brokera jest ubezpieczeniem obowiązkowym w rozumieniu tejże ustawy.

Jednocześnie wprowadzono kryterium posiadania przez kandydata na brokera określonego wykształcenia i doświadczenia zawodowego w działalności ubezpieczeniowej lub pośrednictwie ubezpieczeniowym (art. 27 ust. 3 pkt 1 lit. f), co wynika z konieczności dostosowania polskich regulacji do standardów obowiązujących w Unii Europejskiej.

Projekt wprowadza regulacje umożliwiające wykonywanie pośrednictwa ubezpieczeniowego na zasadzie swobody świadczenia usług, z zastrzeżeniem, że przepisy te (art. 30 i 31) zaczną być stosowane od momentu przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej (art. 50).

Projekt przewiduje wyraźne rozdzielenie działalności brokerskiej od działalności agencyjnej. Wprowadza przepisy gwarantujące rzeczywistą niezależność brokera od zakładu ubezpieczeń. Biorąc pod uwagę charakter tej działalności, gdzie pośrednik jest dla szukającego ochrony ubezpieczeniowej doradcą w zakresie wyboru najkorzystniejszego produktu, zapewnienie obiektywizmu w tym zakresie i brak powiązań z zakładem ubezpieczeń jest kwestią podstawową.

W celu zagwarantowania przestrzegania przez brokerów przepisów prawa i prawidłowego prowadzenia działalności, projekt przewiduje, że nad działalnością brokerów jest sprawowany nadzór. Nadzór ten pozostaje w gestii organu nadzoru, która dysponuje odpowiednimi środkami umożliwiającymi efektywne wykonywanie tego nadzoru.

Pozostałe rozwiązania przyjęte w omawianym rozdziale 3 projektu ustawy odpowiadają co do zasady rozwiązaniom obecnie obowiązującym w zakresie brokerstwa; rozwiązania te sprawdzają się w praktyce, nie budzą większych kontrowersji.

Rozdział 4 projektu ustawy jest poświęcony rejestrom pośredników ubezpieczeniowych. Przewiduje się utworzenie dwóch rejestrów:

- 1) rejestru agentów ubezpieczeniowych, który będzie prowadzony przez Polską Izbę Ubezpieczeń, oraz
- 2) rejestru brokerów ubezpieczeniowych, który będzie prowadzony przez Komisję Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych.

Wymóg wpisu do odpowiedniego rejestru jest obligatoryjny zarówno dla agentów jak i brokerów.

Do tej pory nie istniał rejestr pośredników ubezpieczeniowych. W odniesieniu do agentów ubezpieczeniowych zakłady ubezpieczeń były obowiązane jedynie

do prowadzenia wykazu agentów działających na ich rzecz. Teraz wszyscy agenci ubezpieczeniowi podlegają wpisowi do jednego rejestru, gdzie są ujawnione wszelkie istotne dane dotyczące pośrednika. W odniesieniu do brokerów organ nadzoru prowadzi listę podmiotów prowadzących działalność brokerską.

Utworzenie rejestrów zawierających określone dane, jawnych i dostępnych dla osób trzecich, ma doniosłe znaczenie z punktu widzenia osób korzystających z usług pośredników ubezpieczeniowych. Osoby te – w zależności od potrzeb – mogą w każdym czasie uzyskać informację o tym, czy kontaktujący się z nimi pośrednik jest wpisany do rejestru, a zatem, czy ma on prawo wykonywania pośrednictwa ubezpieczeniowego.

Zakład ubezpieczeń, po zawarciu z danym podmiotem umowy agencyjnej, zgłasza agenta do rejestru. Z przepisów rozdziałów poprzedzających wynika, że ma to być osoba spełniająca określone wymogi; przy czym na zakładzie ubezpieczeń spoczywa ciężar zadbania o to, aby osoba, z którą ma zamiar zawarcia umowy agencyjnej, rzeczywiście te wymogi spełniała. Dlatego też tylko zakład ubezpieczeń jest podmiotem uprawnionym i obowiązany do zgłoszenia agenta do rejestru.

Zakres danych, które podlegają wpisowi do rejestru agentów, zawiera art. 39.

Nad spełnianiem ustawowych wymogów przez brokera czuwa Komisja Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych, która wydaje zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej; dlatego też wpis do rejestru brokerów jest dokonywany z urzędu z chwilą wydania brokerowi zezwolenia przez Komisję.

Przepis art. 44 reguluje przypadki wykreślenia z rejestru brokerów.

Rozdział 5 zawiera przepisy karne przewidujące sankcje w stosunku do podmiotów, które bezprawnie wykonują działalność pośrednictwa ubezpieczeniowego lub, nie będąc pośrednikiem ubezpieczeniowym, używają

do określenia zakresu własnej działalności lub w reklamie oznaczeń wskazujących na działalność agencyjną lub brokerską.

Rozdział 6 zawiera przepisy przejściowe i końcowe. Przepisy te zapewniają pośrednikom ubezpieczeniowym zachowanie nabytych przed wejściem w życie ustawy uprawnień. Z uwagi na fakt, że w obecnym stanie prawnym przepisy nie zawierają wymogów odnośnie minimalnej sumy gwarancyjnej ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania działalności brokerskiej, a po wejściu w życie ustawy będzie w tym przedmiocie obowiązywał akt wykonawczy, art. 48 ust. 2 przyznaje dwunastomiesięczny okres na dostosowanie się do wymogu dotyczącego sumy gwarancyjnej dla podmiotów, które go nie spełniają. Z uwagi na fakt, że projekt wprowadza zakaz wykonywania działalności agencyjnej na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń, istotny jest przepis art. 49 ust. 3 stanowiący, że „Agent ubezpieczeniowy, który w dniu wejścia w życie ustawy ma zawarte umowy agencyjne z dwoma lub więcej zakładami ubezpieczeń, przed upływem 2 lat od dnia wejścia w życie ustawy, lecz nie później niż w dniu uzyskania członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, jest obowiązany rozwiązać te umowy, dostosowując się do przepisu art. 8 ust. 3”.

Ocena skutków regulacji

Niniejsza ustawa odchodzi od zasady licencjonowania osób wykonujących czynności agencyjne. Zgodnie z obowiązującymi przepisami wykonywanie czynności agencyjnych wymaga zezwolenia organu nadzoru. Od wydania zezwolenia na podstawie § 54 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 9 grudnia 1994 r. w sprawie opłaty skarbowej do końca 2000 r. pobierało się opłatę skarbową w wysokości 20 zł. Od dnia 1 stycznia 2001 r. na podstawie ustawy z dnia 9 września 2000 r. o opłacie skarbowej (Dz. U Nr 86, poz. 960) opłata wynosi 76 zł.

Po wprowadzeniu omawianej zmiany odpadnie podstawa pobierania opłaty skarbowej od osób wykonujących czynności agencyjne.

W 1999 r. zostało wydanych 72 030 zezwoleń na wykonywanie czynności agencyjnych, co stanowiło wpływ z tytułu opłaty skarbowej w wysokości 1.440.600 zł.

W 2000 r. zostało wydanych około 57 500 zezwoleń, co stanowiło wpływ z tytułu opłaty skarbowej w wysokości około 1.150.000 zł.

W 2001 r. zostało wydanych około 38 000 zezwoleń, co stanowiło wpływ z tytułu opłaty skarbowej w wysokości około 2.888.000 zł.

Ustawa nie spowoduje innych skutków finansowych dla budżetu państwa.

Niniejszy projekt zawiera regulacje eliminujące niejasności i luki legislacyjne występujące w obecnie obowiązujących przepisach w zakresie pośrednictwa ubezpieczeniowego, nie naruszając jednocześnie podstawowych zasad, na których obecna regulacja jest oparta. Przedstawiany akt prawny wpłynie przede wszystkim na poprawę przejrzystości polskiego rynku pośrednictwa ubezpieczeniowego, dla którego – jak pokazuje praktyka – takie uregulowania są potrzebne. Wprowadzenie zakazu wykonywania przez agenta ubezpieczeniowego działalności pośrednictwa na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń wyeliminuje niepożądany stan, w którym tzw. multiagent wykonuje w praktyce działalność zbliżoną do działalności brokerskiej, nie podlegając jednocześnie bardziej rygorystycznym wymogom odnośnie kwalifikacji, ubezpieczenia OC z tytułu wykonywanej działalności. Rozwiązanie to w zdecydowany sposób przyczyni się również do poprawy sytuacji konsumentów usług ubezpieczeniowych. Należy mieć na uwadze, że pośredniczenie na rzecz kilku zakładów ubezpieczeń w naturalny sposób stwarza możliwość dokonania wyboru przez pośrednika między produktami różnych zakładów ubezpieczeń i doradzenie w tym

zakresie klientowi; dlatego też powinno być wykonywane przez podmiot o odpowiednich kwalifikacjach i niezależny od zakładu ubezpieczeń. Ten rodzaj pośrednictwa, wiążący się z doradzaniem klientowi i dokonywaniem oceny najkorzystniejszej oferty spośród dostępnych na rynku, powinien być wykonywany wyłącznie przez brokerów, a w chwili obecnej de facto jest wykonywany również przez multiagentów. Projekt w jasny sposób przeprowadza granicę między działalnością agenta (rozumianego jako agent wyłączny) oraz brokera. Dla agentów, którzy w dniu wejścia ustawy w życie będą mieć zawarte umowy z kilkoma zakładami ubezpieczeń projekt przewiduje dwuletni okres przejściowy (nie później jednak niż do dnia wstąpienia do Unii Europejskiej) na dostosowanie się do rygorów ustawy i rozwiązanie dalszych umów agencyjnych. Jeżeli natomiast dany podmiot będzie zdecydowany wykonywać działalność pośrednictwa w zakresie produktów wielu zakładów ubezpieczeń, powinien zdobyć kwalifikacje i uprawnienia brokera ubezpieczeniowego, co – biorąc pod uwagę przedmiot i specyfikę prowadzonej działalności, dla podmiotów posiadających doświadczenie w zakresie pośrednictwa ubezpieczeniowego (należy w tym miejscu zaznaczyć, że przepisy te dotyczą multiagentów już działających) nie powinno stanowić trudności.

Wejście projektu w życie nie wpłynie w bezpośredni sposób na sytuację i rozwój regionalny.

Uporządkowanie rynku pośredników i zapewnienie spełniania przez nich odpowiednich kwalifikacji wpłynie korzystnie również na konkurencyjność zewnętrzną tego rynku, co będzie szczególnie istotne w chwili wstąpienia do Unii Europejskiej i otwarcia się na podmioty zagraniczne działające w ramach swobody świadczenia usług. Wprowadzenie zasady swobody świadczenia usług, która przewiduje zarówno możliwość działania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez zagraniczne podmioty, jak również możliwość działania przez

podmioty krajowe na rynkach zagranicznych, wpłynie na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH

Prof. dr hab. Danuta Hübner
Skr. Min. DH/1390/2002/DPE-ot

Warszawa, 16.05. 2002 r.

Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności projektów ustaw:

1. o działalności ubezpieczeniowej (RM-10-91-02),
  2. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych (RM-10-92-02),
  3. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych (RM-10-93-02),
  4. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (RM-10-94-02),
- z prawem Unii Europejskiej wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (DZ. U. Nr 106 poz. 49), przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedstawionymi projektami pakietu ustaw ubezpieczeniowych (RM-10-91-02, RM-10-92-02, RM-10-93-02, RM-10-94-02) uprzejmie informuję, że opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej do projektów ustaw o działalności ubezpieczeniowej, o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych, o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych, o pośrednictwie ubezpieczeniowym przekazana została pismem z dnia 8 maja 2002 roku (pismo nr Sekr.Min.DH/1245/2002/DPE-ot). Zmiany wprowadzone do ww. projektów nie zmieniają konkluzji ww. opinii, zgodnie z którą projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej, z zastrzeżeniem uwag poczynionych w pkt V ww. opinii.

W załączeniu przesyłam kopię ww. opinii.

Z poważaniem.

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Marek Belka
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Finansów

SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH

Prof. dr hab. Danuta Hübner
Skr. Min. DH/1245/2002/DPE-ot

Warszawa, 8.05. 2002 r.

Pan
Stanisław Jaśkiewicz
Sekretarz Komitetu
Rady Ministrów

Opinia o zgodności projektów ustaw:

1. o działalności ubezpieczeniowej (KRM-10-54-02),
  2. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych (KRM-10-55-02),
  3. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych (KRM-10-56-02),
  4. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (KRM-10-57-02),
- oraz autopoprawki z dnia 7 maja 2002 roku, z prawem Unii Europejskiej wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (DZ. U. Nr 106 poz. 49), przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedłożonymi projektami ustaw oraz autopoprawki z dnia 7 maja 2002 roku (pismo nr KRM-10-54-02, KRM-10-55-02, KRM-10-56-02, KRM-10-57-02), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

1. Celem przedstawionych projektów pakietów ustaw ubezpieczeniowych jest dostosowanie polskiego prawa ubezpieczeniowego do dyrektyw unijnych. Projekty ustaw wdrażają postanowienia następujących aktów wspólnotowych:

- w zakresie ubezpieczeń obowiązkowych: Dyrektywy Rady 72/166/EWG z dnia 24 kwietnia 1972 r. w sprawie dostosowania przepisów państw członkowskich odnoszących się do ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej w stosunku do pojazdów mechanicznych, oraz egzekwowania obowiązku ubezpieczenia od takiej odpowiedzialności, Drugiej Dyrektywy Rady 84/5/EWG z dnia 30 grudnia 1983 r. w sprawie ujednoczenia przepisów Państw Członkowskich dotyczących ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych, Dyrektywy Rady 90/232/EWG z dnia 14 maja 1990 r. w sprawie ujednoczenia przepisów Państw Członkowskich dotyczących ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów samochodowych, Czwartej Dyrektywy 2000/26/WE Parlamentu i Rady z 16 maja 2000 r. w sprawie zbliżenia ustaw Państw Członkowskich dotyczących ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w związku z używaniem pojazdów mechanicznych i zmieniająca dyrektywy 73/239/EWG i 88/357/EWG, Dyrektywy Rady 88/357/EWG z dnia 22 czerwca 1988 r. w sprawie koordynacji ustaw, rozporządzeń i przepisów administracyjnych dotyczących ubezpieczeń bezpośrednich innych niż ubezpieczenia na życie i ustalenia przepisów ułatwiających skuteczną realizację swobody świadczenia usług oraz zmieniająca dyrektywę 73/239/EWG oraz Dyrektywy Rady 90/618/EWG z dnia 8 listopada 1990 zmieniającej w szczególności w zakresie ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej wynikającej z ruchu pojazdów samochodowych, Dyrektywy nr 73/239/EWG i nr 88/357/EWG dotyczące koordynacji przepisów prawnych i administracyjnych związanych z ubezpieczeniem bezpośrednim poza ubezpieczeniem na życie;
- w zakresie pośrednictwa ubezpieczeniowego: Dyrektywy Rady 77/92/EWG z dnia 13 grudnia 1976 r. w sprawie środków mających ułatwić skuteczną realizację swobody zakładania przedsiębiorstw i swobody świadczenia usług w odniesieniu do działalności agentów i brokerów ubezpieczeniowych (grupa ISIC ex 630) oraz, w szczególności, środków przejściowych dotyczących tej działalności;
- w zakresie działalności ubezpieczeniowej: Pierwszej Dyrektywy rady 73/239/EWG z dnia 1973 r. w sprawie koordynacji ustaw, rozporządzeń i przepisów administracyjnych dotyczących podejmowania i prowadzenia działalności w dziedzinie ubezpieczeń bezpośrednich innych niż ubezpieczenia na życie, Trzeciej Dyrektywy Rady 92/49/EWG z dnia 18 lipca 1992 r. w sprawie koordynacji ustaw, rozporządzeń i przepisów administracyjnych dotyczących ubezpieczeń bezpośrednich innych niż ubezpieczenia na życie, zmieniająca dyrektywy 73/239/EWG i 88/357/EWG, Pierwszej Dyrektywy Rady

79/267/EWG z 5 marca 1979 r. w sprawie koordynacji ustaw, rozporządzeń i przepisów administracyjnych dotyczących podejmowania i prowadzenia działalności w zakresie bezpośrednich ubezpieczeń na życie, Dyrektywy Rady 90/619/EWG z dnia 8 listopada 1990 r. w sprawie koordynacji ustaw, rozporządzeń i przepisów administracyjnych dotyczących bezpośrednich ubezpieczeń na życie, określająca przepisy ułatwiające skuteczną realizację swobody świadczenia usług i zmieniająca dyrektywę 79/267/EWG, Dyrektywy Parlamentu i Rady 98/78/WE z 27 października 1998 r. dotyczącej dodatkowego nadzoru nad zakładami ubezpieczeń stanowiących część grup ubezpieczeniowych oraz Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/17/EWG z dnia 19 marca 2001 w sprawie reorganizacji i upadłości zakładów ubezpieczeń,

- w zakresie nadzoru ubezpieczeniowego: Trzeciej Dyrektywy Rady 92/49/EWG z dnia 18 lipca 1992 r. w sprawie koordynacji ustaw, rozporządzeń i przepisów administracyjnych dotyczących ubezpieczeń bezpośrednich innych niż ubezpieczenia na życie, zmieniająca dyrektywy 73/239/EWG i 88/357/EWG, Dyrektywy Parlamentu i Rady 98/78/WE z 27 października 1998 r. dotyczącej dodatkowego nadzoru nad zakładami ubezpieczeń stanowiących część grup ubezpieczeniowych oraz Dyrektywy 92/96/EWG z dnia 10 listopada 1992 r. w sprawie koordynacji ustaw, rozporządzeń i przepisów administracyjnych dotyczących bezpośrednich ubezpieczeń na życie oraz zmieniająca dyrektywy 79/267/EWG i 90/619/EWG.

Projekty ustaw należy ocenić jako zgodne z postanowieniami wyżej wymienionych aktów wspólnotowych z uwzględnieniem poniższych uwag.

II. Projekt ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym likwiduje dotychczas istniejący warunek domicyliu (wymóg posiadania miejsca zamieszkania na terytorium państwa prowadzenia działalności) w stosunku do agentów i brokerów. Zgodnie z art. 29 ww. projektu ustawy broker mający miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim UE może wykonywać działalność na terytorium RP, jeżeli jest wpisany do odpowiedniego rejestru w tym państwie. Art. 7 i 9 projektu precyzuje podobne wymagania w stosunku do agentów. Według postanowień dyrektywy Rady 77/92/EWG wymagane jest stworzenie centralnego rejestru pośredników ubezpieczeniowych. Projektowana ustawa wypełnia ten wymóg w rozdziale 4, gdzie ustanawia zasady prowadzenia rejestru pośredników ubezpieczeniowych.

III. Jeśli chodzi o projekt ustawy o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym pewne zastrzeżenia może wzbudzać art. 5 ust. 3 pkt 1, który ustanawia wymóg obywatelstwa

polskiego w stosunku do Przewodniczącego Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych. Państwa członkowskie mają prawo do ograniczenia lub zamknięcia dostępu w służbach publicznych ze względu na kryterium obywatelstwa. Zgodnie z art. 39(4) Traktatu stanowisko w ramach zatrudnienia w służbie publicznej musi zawierać w swojej treści powierzenie pracownikowi wykonywania władzy w celu ochrony ogólnych interesów państwa lub innych organów publicznych. Istota służby publicznej zakłada ponadto istnienie szczególnego stosunku lojalności między pracownikiem a państwem oraz wzajemności praw i obowiązków, kształtujących podstawy więzi narodowej (orzeczenie w sprawie *Bleis*, sprawa Nr 4/91, Zbiór Orzecznictwa ETS, 1991, str. 5627). Ponadto zgodnie z treścią Obwieszczenia Komisji Nr 88/C 72/02 (Dz. Urz. WE nr C 72/2, 18.03.88), powyższy wyjątek dotyczy specyficznych funkcji państwa bądź związanych z nim organów i funkcjonariuszy, tj. sił zbrojnych, policji lub innych sił odpowiedzialnych za utrzymanie porządku, sędziów, urzędników podatkowych oraz korpusu dyplomatycznego. Ponadto, wyłączenie obejmuje stanowiska w ministerstwach, terenowych organach administracji rządowej, władzach lokalnych, bankach centralnych, w których obowiązki służbowe wiążą się z wykonywaniem władzy państwowej poprzez przygotowywanie aktów prawnych, ich wdrażanie, monitorowanie ich stosowania oraz nadzorowanie urzędów podległych. Biorąc pod uwagę powyższe funkcja Przewodniczącego Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych mieści się w ww. kategoriach.

IV. Projekt ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych reguluje przede wszystkim kwestie związane z powołaniem reprezentantów do spraw roszczeń (art. 81 projektu) oraz stworzenie ośrodka informacji przy Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym. Uregulowania te są zgodne z art. 4 i 5 Czwartej Dyrektywy 2000/26/WE Parlamentu i Rady z 16 maja 2000 r. w sprawie zbliżenia ustaw Państw Członkowskich dotyczących ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w związku z używaniem pojazdów mechanicznych i zmieniająca dyrektywy 73/239/EWG i 88/357/EWG.

V. Jeśli chodzi o projekt ustawy o działalności ubezpieczeniowej zawiera on szereg postanowień likwidujących dotychczas istniejące niezgodności. Wprowadza swobodę świadczenia usług ubezpieczeniowych (rozdział 7 projektu) wraz z zasadą jednolitej licencji, zgodnie z którą zakład ubezpieczeń może wykonywać działalność ubezpieczeniową na

terytorium RP jeżeli uzyskał odpowiednie zezwolenie na wykonywanie tej działalności w państwie, w którym ma siedzibę.

Poważne zastrzeżenia budzi postanowienie art. 24 pkt 3 oraz art. 100 pkt 4, gdzie w stosunku do dyrektorów i zastępców krajowych zakładów ubezpieczeniowych oraz głównych oddziałów zagranicznych zakładów ubezpieczeniowych zostaje wprowadzony wymóg znajomości języka polskiego. **Przepis ten może powodować pośrednio dyskryminację potencjalnych ubezpieczycieli zagranicznych.** Kwestie językowe w prawie wspólnotowym zostały uregulowane przede wszystkim w art. 3 Rozporządzenia Nr 1612/68/EWG dotyczącego swobody przepływu osób w ramach Wspólnoty. Stanowi on, że ograniczeniem tej swobody nie są wymogi odnoszące się do umiejętności językowych, stosowane ze względu na charakter stanowiska pracy. W tym aspekcie warte odnotowania jest również orzeczenie ETS z 28 listopada 1989 r. w sprawie C-379/87 *Anita Groener p. Minister for education and the City of Dublin Vocational Educational Committee*, w którym stwierdzone zostało, że wymogi językowe powinny mieć charakter proporcjonalny do celu jaki mają osiągnąć. Członkowie zarządu zakładu ubezpieczeń mogą korzystać z tłumaczy i nie będzie to stanowiło zagrożenia dla bezpiecznego zarządzania. Ponadto wspomniany przepis projektu ustawy stanowi przesłankę do odmowy wydania zezwolenia w przypadku jej nie spełnienia (art. 107 projektu). W świetle powyższych uwag należy stwierdzić, iż powyższy przepis może stanowić naruszenie art. 43-49 TWE, gdyż ma charakter dyskryminujący i nie spełnia zasady proporcjonalności.

VI. W konkluzji pozwalam sobie stwierdzić, iż projektowane ustawy:

1. o działalności ubezpieczeniowej,
2. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych,
3. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych,
4. o pośrednictwie ubezpieczeniowym,

oraz autopoprawka z dnia 7 maja 2002 roku, z zastrzeżeniem uwag poczynionych w pkt V, są zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Marek Belka
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Finansów

Z poważaniem,

Z up. Sekretarza Komitetu
Integracji Europejskiej
PODSIEKRETARZ STANU

Jarosław Piętkowski

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA FINANSÓW

z dnia 2002 r.

w sprawie określenia minimalnego zakresu szkolenia osób fizycznych wykonujących czynności agenta ubezpieczeniowego oraz zakresu obowiązujących tematów egzaminu i trybu jego składania.

Na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia.....o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz. U. z .....r. Nr .....poz.....) zarządza się co następuje:

§ 1.

Szkolenie osób wykonujących czynności agenta ubezpieczeniowego przeprowadzają zakłady ubezpieczeń wykonujące działalność ubezpieczeniową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 2.

Szkolenie ma na celu przygotowanie do wykonywania czynności agenta ubezpieczeniowego poprzez umożliwienie zdobycia wiedzy teoretycznej oraz umiejętności praktycznych w zakresie niezbędnym do prawidłowej i kompetentnej obsługi klienta.

§ 3.

Szkolenie powinno obejmować:

- 1) zagadnienia z bloków tematycznych określonych w § 5,

- 2) podstawowe informacje o zakładach ubezpieczeń i rynku ubezpieczeniowym w Polsce,
- 3) zapoznanie z dokumentacją ubezpieczeniową, w szczególności z dokumentacją związaną z zawieraniem umów ubezpieczenia i likwidacją szkód,
- 4) informacje o taryfach składek stosowanych przez zakład ubezpieczeń przeprowadzający szkolenie oraz zasady obliczania składek ubezpieczeniowych,
- 5) zapoznanie z regulaminem oraz innymi aktami dotyczącymi wewnętrznej struktury zakładu ubezpieczeń przeprowadzającego szkolenie,
- 6) techniki akwizycji ubezpieczeniowej.

§ 4.

1. Udział w kursie szkoleniowym osób, przy pomocy których mają być wykonywane czynności agencyjne jest obowiązkowy, z zastrzeżeniem ust. 3.
2. Szkolenie trwa co najmniej 150 godzin i jest zakończone egzaminem.
3. W przypadku osób, o których mowa w ust. 4 szkolenie powinno trwać co najmniej 50 godzin i nie jest wymagane zdanie egzaminu.
4. Jeżeli osoba fizyczna odbyła uprzednio szkolenie w zakresie, o którym mowa w § 3 lub wykonuje czynności agencyjne przez co najmniej trzy kolejne lata, obowiązana jest odbyć szkolenie jedynie w zakresie tematów, o których mowa w § 3 pkt 4 i 5 oraz § 5 pkt 5 i 6.
5. Czas szkolenia nie może przekroczyć 8 godzin dziennie.

§ 5.

Ustala się następujący minimalny zakres tematów egzaminacyjnych, obejmujący siedem bloków tematycznych:

- 1) zagadnienia z zakresu prawa cywilnego:
  - a) zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych,
  - b) pojęcie osoby prawnej,

- c) pojęcie czynności prawnej,
  - d) oświadczenie woli i wady oświadczenia woli,
  - e) przedstawicielstwo i pośrednictwo,
  - f) pojęcie umowy,
  - g) zasada swobody umów,
  - h) forma zawarcia umowy, pojęcie zobowiązania, pojęcie szkody,
  - i) funkcjonowanie wzorców umownych, ogólne warunki ubezpieczenia,
  - j) problematyka niedozwolonych postanowień umownych,
  - k) pojęcie konsumenta,
  - l) warunki zawierania umowy ubezpieczenia, możliwość wypowiedzenia i rozwiązania umowy ubezpieczenia oraz prawa i obowiązki z niej wynikające,
  - ł) zakres ochrony ubezpieczeniowej, jej ograniczenia i wyłączenia,
  - m) umowa agencyjna,
  - n) zasady odpowiedzialności agenta względem klienta i zakładu ubezpieczeń,
- 2) regulacje prawne dotyczące działalności ubezpieczeniowej i pośrednictwa ubezpieczeniowego:
- a) ustawa z dnia..... o działalności ubezpieczeniowej,
  - b) ustawa z dnia..... o pośrednictwie ubezpieczeniowym,
  - c) o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych,
  - d) przepisy w sprawie organów uprawnionych i organów zobowiązanych do przeprowadzania kontroli wykonania obowiązku zawarcia umów ubezpieczeń obowiązkowych oraz trybu ustalania i egzekwowania opłaty za niewykonanie tego obowiązku,
- 3) inne przepisy prawa:
- a) art. 60-65 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 czerwca 1934 r. - Kodeks handlowy,

- b) art. 204 i 205 oraz 372 i 373 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych,
- c) art. 54 i 55 ustawy z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 1995 r. Nr 54, poz. 288 i Nr 133, poz. 654, z 1996r. Nr 5, poz. 32, Nr 24, poz. 110 i Nr 43, poz. 189, z 1997r. Nr 32, poz. 183, Nr 111, poz.723 i Nr 121, poz.770 i 769 oraz z 1999r. Nr 40, poz. 399, Nr 60, poz. 636, Nr 77, poz. 874 i Nr 99, poz. 1151),
- d) art. 50 i 51 ustawy z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 1991r. Nr 18, poz.80, Nr 75, poz. 329, Nr 101, poz. 444 i Nr 107, poz.464, z 1993r. Nr 18, poz. 82 i Nr 60, poz. 280, z1994r. Nr 1, poz. 3, Nr 80, poz. 368 i Nr 113, poz. 547, z 1995r. Nr 1, poz. 2, Nr 95, poz. 474 i Nr 154, poz. 791, z 1996r. Nr 90, poz. 405, Nr 106, poz. 496, Nr 118, poz. 561 i Nr 156, poz. 775, z 1997r. Nr 43, poz. 272, Nr 106, poz. 675, Nr 121, poz. 769 i 770 i Nr 123, poz. 777 oraz z 2000r. Nr 26, poz. 306 i Nr 84, poz. 948),
- e) ustawę z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. Nr 47, poz. 211, z 1996r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 oraz z 2000 r. Nr 29, poz. 356 i Nr 93, poz. 1027),
- f) art.3-5, 7, 9-11, 29-31, 33, 55, 62, 64, 70, 71, i 73 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2000r. Nr 106, poz. 1126, Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268),
- g) art. 1-7, 18, 24, 25, 35, 36, 38-42, 47, 62-73 i 80-87 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. - Prawo przewozowe (Dz. U. z 2000r. Nr 50, poz. 601),
- h) art. 1-8, 29 i 38 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 81, poz. 351, z 1994 r. Nr 27, poz. 96 i Nr 89, poz. 414, z 1995 r. Nr 141, poz. 692, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, Nr 156, poz. 773, z 1997 r. Nr 111, poz. 725 i Nr 121, poz. 770, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 162, poz. 1126 oraz z 2000 r. Nr 120, poz. 1268),
- i) ustawę z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 1983 r. Nr 30, poz. 144, z 1986 r. Nr

- 38, poz. 186, z 1988 r. Nr 29, poz. 199, z 1989 r. Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 36, poz. 206, z 1991 r. Nr 94, poz. 422, Nr 104, poz. 450, z 1995 r. Nr 4, poz. 17, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 100, poz. 461, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 162, poz. 1118),
- j) ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U Nr 133, poz. 883 oraz z 2000r. Nr 12, poz. 136, Nr 50 poz. 580 i Nr 116, poz. 1216),
  - k) ustawę z dnia 22 sierpnia 1997 r. o pracowniczych programach emerytalnych (Dz. U. Nr 139, poz. 932, z 1998 r. Nr 98, poz. 610, Nr 162, poz. 1118 oraz z 2000 r. Nr 22, poz. 270),
- 4) szczegółowe zasady zawierania umów ubezpieczenia, podstawowe zasady likwidacji szkód oraz zasady obliczania składki ubezpieczeniowej w ubezpieczeniach, których akwizycja powierzana jest agentom ubezpieczeniowym,
  - 5) rozliczenia ilościowo-wartościowe z tytułu sprzedaży polis i inkasa składek ubezpieczeniowych,
  - 6) ogólne i szczególne warunki ubezpieczeń zakładu ubezpieczeń przeprowadzającego szkolenie,
  - 7) etyka zawodowa agenta ubezpieczeniowego:
    - a) przestrzeganie reguł prawnych,
    - b) tajemnica zawodowa,
    - c) konflikt interesów,
    - d) kontakty z klientem,
    - e) minimalny zakres informacji udzielanych ubezpieczającym.

§ 6.

- 1. Egzamin powinien odbyć się nie później niż w terminie 14 dni od dnia zakończenia szkolenia, zastrzeżeniem § 4 ust. 3.
- 2. Termin egzaminu ustalany jest przez zakład (zakłady) ubezpieczeń.

3. Zakład (zakłady) ubezpieczeń powiadamia o terminie egzaminu zainteresowane osoby przed zakończeniem szkolenia.
4. Egzamin odbywa się przed komisją egzaminacyjną składającą się co najmniej z trzech osób, powołanych przez zarząd zakładu ubezpieczeń przeprowadzający szkolenie.
5. Egzamin składa się w formie pisemnej (test).
6. Test przygotowany jest przez komisję egzaminacyjną.
7. Test składa się ze 100 pytań, przy czym każdy z wymienionych w § 5 bloków tematycznych obejmuje co najmniej 14 pytań.
8. Warunkiem zdania egzaminu jest osiągnięcie co najmniej 66% możliwych do zdobycia punktów obejmujących cały zakres tematów egzaminacyjnych.
9. Osoba, która nie uzyskała podczas egzaminu wymaganej liczby punktów, może ponownie zdawać egzamin bez konieczności brania udziału w szkoleniu.
10. Komisja egzaminacyjna niezwłocznie wystawia zaświadczenie o zdaniu egzaminu i przekazuje je osobie, która zdała egzamin.

§ 7.

1. Kilka zakładów ubezpieczeń może przeprowadzić wspólne szkolenie, o którym mowa w zarządzeniu, zakończone egzaminem.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, zakłady ubezpieczeń powołują wspólną komisję egzaminacyjną, składającą się z przedstawicieli wybranych przez zarządy zakładów ubezpieczeń organizujących wspólne szkolenie.

§ 8.

1. O terminie egzaminu oraz składzie komisji egzaminacyjnej zakład ubezpieczeń powiadamia Komisję Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych.
2. Upoważnieni pracownicy Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych mają prawo uczestniczyć w egzaminie w charakterze obserwatorów.
3. Komisja egzaminacyjna sporządza protokół z przeprowadzonego egzaminu.

§ 9.

Traci moc rozporządzenie Ministra Finansów z dnia z dnia 21 marca 2001 r. w sprawie szkolenia i egzaminu dla ubiegających się o zezwolenie na wykonywanie czynności agenta ubezpieczeniowego oraz zwolnienia od obowiązku wykonywania działalności agencyjnej przy pomocy osób fizycznych posiadających zezwolenie.

§ 10.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2003r.

MINISTER FINANSÓW

U Z A S A D N I E N I E

Niniejszy projekt ma na celu wypełnienie delegacji zawartej w art. 9 ust. 2 ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym.

Ze względu na konieczność zapewnienia ubezpieczającym kompetentnej obsługi, osoby wykonujące czynności agencyjne powinny spełniać określone wymogi w zakresie posiadanych kwalifikacji. Niezbędne jest odbycie przez te osoby szkolenia przygotowującego do wykonywania tych czynności. Podmiotem przeprowadzającym szkolenie jest zakład ubezpieczeń, który zgodnie z ustawą o pośrednictwie ubezpieczeniowym odpowiada za czynności uprawnionego agenta i jest bezpośrednio zainteresowany aby umiejętności jego agentów były jak najwyższe.

Rozporządzenie określa zakres niezbędnych tematów szkolenia w taki sposób, aby osoba mająca wykonywać czynności agencyjne zdobyła wiedzę o rynku ubezpieczeniowym, wiedzę z zakresu podstawowych uregulowań prawnych dotyczących zawierania umów, prowadzenia działalności gospodarczej. Bardzo istotną kwestią jest znajomość ogólnych warunków ubezpieczeń oferowanych przez zakład

ubezpieczeń na rzecz którego agent ma działać, taryf i składek obowiązujących w tym zakładzie, wewnętrznych regulaminów.

Nie jest koniecznym, aby osoba, która już raz przeszła takie szkolenie, przy każdej zmianie zakładu ubezpieczeń odbywała takie samo szkolenie w pełnym zakresie. W takim przypadku uzasadnionym jest ograniczenie szkolenia tylko do:

- ogólnych i szczególnych warunków ubezpieczeń zakładu ubezpieczeń przeprowadzającego szkolenie,
- informacji o taryfach składek stosowanych przez zakład ubezpieczeń przeprowadzający szkolenie oraz zasad obliczania składek ubezpieczeniowych,
- regulaminu oraz innych aktów dotyczących wewnętrznej struktury zakładu ubezpieczeń przeprowadzającego szkolenie,
- zasad rozliczeń ilościowo-wartościowych z tytułu sprzedaży polis i inkasa składek ubezpieczeniowych.

Egzamin przeprowadzany jest w formie testu, składającego się ze 100 pytań co gwarantuje rzetelne sprawdzenie wiedzy i stosowanie obiektywnych kryteriów wobec wszystkich.

Komisja Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych jest organem sprawującym kontrolę działalności zakładu ubezpieczeń w zakresie korzystania z usług agentów ubezpieczeniowych, dlatego też uzasadnionym jest udział przedstawicieli tego organu w egzaminie w charakterze obserwatorów.

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA FINANSÓW

z dnia

w sprawie określenia szczegółowych zasad, zakresu i trybu przeprowadzania kontroli działalności zakładu ubezpieczeń w zakresie korzystania z usług agentów ubezpieczeniowych.

Na podstawie art. 17 ust. 7 ustawy z dnia.....o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz. U. z .....r. Nr ....., poz.....) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie określa szczegółowe zasady, zakres i tryb przeprowadzania kontroli działalności zakładu ubezpieczeń w zakresie korzystania z usług agentów ubezpieczeniowych przez Komisję Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych, zwaną dalej „Komisją”.

§ 2.

W toku kontroli Komisja sprawdza:

- a) prawidłowość zawierania umów agencyjnych,
- b) zgłaszanie do rejestru agentów podmiotu, z którym została zawarta umowa agencyjna w terminie określonym w ustawie,
- c) zgłaszanie do rejestru agentów wszelkich zmian podlegających wpisowi w terminie określonym w ustawie,

- d) przestrzeganie przez agentów danego zakładu ubezpieczeń wymogu wykonywania czynności agencyjnych przez osoby fizyczne spełniające wymogi określone w ustawie.

§ 3.

Kontrola zakładów ubezpieczeń przeprowadzana jest przez upoważnionych pracowników Komisji, zwanych dalej "inspektorami".

§ 4.

1. Podstawą przeprowadzenia kontroli jest pisemne polecenie przeprowadzenia kontroli, wydane przez Przewodniczącego Komisji.
2. Polecenie przeprowadzenia kontroli zawiera:
  - 1) imiona i nazwiska oraz numery legitymacji służbowych inspektora lub inspektorów, ze wskazaniem inspektora kierującego zespołem kontrolnym,
  - 2) nazwę zakładu ubezpieczeń,
  - 3) szczegółowy zakres kontroli,
  - 4) miejsce przeprowadzania kontroli,
  - 5) termin ważności polecenia przeprowadzenia kontroli.
3. Kontrola wykonywana jest co najmniej przez dwóch inspektorów.
4. W trakcie przeprowadzania kontroli Przewodniczący Komisji może zmienić szczegółowy zakres kontroli, miejsce przeprowadzenia kontroli i termin ważności polecenia.
5. Zmiana inspektora przeprowadzającego kontrolę może być dokonana wyłącznie w przypadku wyłączenia inspektora od udziału w kontroli z przyczyn określonych w Kodeksie postępowania administracyjnego, w razie ustania stosunku pracy inspektora lub jeżeli z przyczyn leżących po jego stronie inspektor nie będzie w stanie dokonywać przez dłuższy czas czynności kontrolnych.

§ 5.

1. Kontrola przeprowadzana jest w miejscu prowadzenia działalności przez zakład ubezpieczeń, w dniach i godzinach jego pracy.
2. Z uzasadnionych powodów, na podstawie polecenia Przewodniczącego Komisji, kontrola może być przeprowadzona poza godzinami pracy zakładu ubezpieczeń lub w dni wolne od pracy.
3. Z uzasadnionych powodów, na podstawie polecenia przewodniczącego Komisji, kontrola może być przeprowadzona z udziałem upoważnionego pracownika zakładu ubezpieczeń w siedzibie Komisji.
4. W przypadkach określonych w ust. 2 i 3 organ zarządzający zakładu ubezpieczeń jest obowiązany, na wniosek inspektora kierującego zespołem kontrolnym, umożliwić przeprowadzenie kontroli we wskazanym terminie i miejscu.

§ 6.

Przed rozpoczęciem kontroli inspektor kierujący zespołem kontrolnym zawiadamia organ zarządzający zakładu ubezpieczeń o wszczęciu kontroli, okazuje polecenie przeprowadzenia kontroli wraz z legitymacją służbową oraz informuje o prawach i obowiązkach zakładu ubezpieczeń związanych z przeprowadzaną kontrolą.

§ 7.

1. Organ zarządzający zakładu ubezpieczeń jest obowiązany zapewnić nieodpłatnie inspektorowi warunki i środki niezbędne do sprawnego przeprowadzenia kontroli, a w szczególności:
  - 1) zapewnić dostęp inspektorowi do wszelkiej dokumentacji objętej zakresem kontroli,
  - 2) zapewnić odpowiednie warunki do pracy,
  - 3) zapewnić terminowe przedstawianie żądanych dokumentów, udzielanie informacji i wyjaśnień przez pracowników zakładu ubezpieczeń,

- 4) przedstawić, na wniosek inspektora kierującego zespołem kontrolnym tłumaczenia na język polski, będących przedmiotem kontroli, materiałów sporządzonych w języku obcym,
  - 5) umożliwić sporządzanie kopii materiałów będących przedmiotem kontroli.
2. Dokumenty sporządzane przez zakład ubezpieczeń na potrzeby przeprowadzanej kontroli powinny być opatrzone stosownymi pieczętkami i podpisane przez osoby upoważnione do ich sporządzania.

§ 8.

1. W okresie trwania kontroli inspektorzy mają prawo:
  - 1) wstępu do pomieszczeń zakładu ubezpieczeń,
  - 2) żądania udzielenia przez pracowników zakładu ubezpieczeń pisemnych i ustnych informacji i wyjaśnień w sprawach objętych zakresem kontroli,
  - 3) żądania okazania materiałów będących przedmiotem kontroli w sprawach objętych zakresem kontroli, w tym materiałów mających postać niematerialną (zapisy magnetyczne, elektroniczne),
  - 4) żądania sporządzania niezbędnych do przeprowadzenia kontroli odpisów lub wyciągów z dokumentów,
  - 5) dostępu do objętych zakresem kontroli danych i informacji umieszczonych w systemie informatycznym zakładu ubezpieczeń.
2. Podczas przeprowadzania kontroli inspektorzy mają prawo:
  - 1) badać dokumenty i księgi rachunkowe,
  - 2) przesłuchiwać świadków,
  - 3) zabezpieczać zebrane materiały będące przedmiotem kontroli,
  - 4) zbierać inne dowody niezbędne do stwierdzenia stanu faktycznego w zakresie objętym kontrolą, ustalenia występujących zagrożeń dla interesów ubezpieczonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia oraz przyczyn powstania nieprawidłowości lub naruszenia prawa.

3. Organ zarządzający zakładem ubezpieczeń lub upoważniony przez niego pracownik ma prawo uczestniczyć w czynnościach, o których mowa w ust. 1 i 2.

§ 9.

1. Ustaleń kontroli dokonuje się na podstawie dowodów.
2. Do dowodów zalicza się:
  - 1) dokumenty,
  - 2) dowody rzeczowe,
  - 3) oświadczenia, informacje i wyjaśnienia złożone przez pracowników zakładu ubezpieczeń,
  - 4) zeznania świadków,
  - 5) inne materiały będące przedmiotem kontroli, które mogą przyczynić się do stwierdzenia stanu faktycznego w zakresie objętym kontrolą, ustalenia występujących zagrożeń dla interesów ubezpieczających oraz przyczyn powstania nieprawidłowości lub naruszenia prawa.
3. Do materiałów będących przedmiotem kontroli można zaliczyć również inne materiały niż uzyskane podczas przeprowadzania kontroli, pod warunkiem że organ zarządzający zakładem ubezpieczeń miał możliwość zapoznania się z nimi oraz ustosunkowania się do nich przed zakończeniem kontroli.
4. Dowody zbierane w toku kontroli powinny być przechowywane w sposób uniemożliwiający dostęp do nich bez zgody inspektora kierującego zespołem kontrolnym.
5. Ograniczenie, o którym mowa w ust. 4, nie dotyczy inspektorów zespołu kontrolnego.

§ 10.

Jeżeli w toku kontroli, w związku z jej ustaleniami, zachodzi konieczność podjęcia przez Komisję działań mających na zapewnienie zgodności działalności zakładu

ubezpieczeń z prawem, inspektor kierujący zespołem kontrolnym jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym przewodniczącego Komisji.

§ 11.

1. Z przeprowadzonej kontroli sporządza się protokół kontroli.
2. Protokół kontroli zawiera w szczególności:
  - 1) nazwę i siedzibę zakładu ubezpieczeń,
  - 2) datę rozpoczęcia i zakończenia kontroli, z wymienieniem ewentualnych przerw w kontroli,
  - 3) miejsce przeprowadzania kontroli,
  - 4) wskazanie jednostek organizacyjnych objętych kontrolą,
  - 5) imiona i nazwiska inspektorów przeprowadzających kontrolę,
  - 6) daty i numery poleceń przeprowadzenia kontroli,
  - 7) określenie zakresu kontroli i okresu objętego kontrolą,
  - 8) imiona i nazwiska członków organu zarządzającego zakładu ubezpieczeń,
  - 9) imiona i nazwiska oraz stanowiska służbowe osób składających oświadczenia oraz udzielających informacji i wyjaśnień w toku kontroli,
  - 10) ustalenia stanu faktycznego w zakresie objętym kontrolą, w tym:
    - a) stwierdzenie naruszeń prawa oraz innych nieprawidłowości i w miarę możliwości wskazanie przyczyn ich powstania oraz osób za nie odpowiedzialnych,
    - b) zakres i skutki stwierdzonych naruszeń prawa oraz innych nieprawidłowości,
  - 11) określenie występujących zagrożeń dla interesów ubezpieczających,
  - 12) stwierdzenie, że:
    - a) poinformowano organ zarządzający zakładu ubezpieczeń o przysługujących mu uprawnieniach,

- b) do projektu protokołu kontroli wniesiono zastrzeżenia albo że ich nie wniesiono,
- 13) wykaz załączników z podaniem nazwy i cech każdego załącznika,
- 14) stwierdzenie o objęciu protokołu tajemnicą służbową,
- 15) miejsce i datę sporządzenia protokołu kontroli.

§ 12.

1. Przed podpisaniem protokołu kontroli inspektor kierujący zespołem kontrolnym przekazuje organowi zarządzającemu zakładu ubezpieczeń projekt protokołu.
2. Organ zarządzający zakładu ubezpieczeń ma prawo do zgłoszenia zastrzeżeń wraz z uzasadnieniem co do ustaleń kontroli zawartych w projekcie protokołu w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania.
3. Inspektor kierujący zespołem kontrolnym ma obowiązek rozpatrzyć zastrzeżenia i poinformować o zajęтым stanowisku w terminie 14 dni od dnia ich otrzymania.
4. W razie konieczności podjęcia dodatkowych czynności kontrolnych w związku ze zgłoszonymi zastrzeżeniami, termin rozpatrzenia zastrzeżeń upływa z ostatnim dniem wykonania tych czynności.
5. W razie uwzględnienia zastrzeżeń zgłoszonych przez organ zarządzający zakładu ubezpieczeń, inspektor kierujący zespołem kontrolnym dokonuje odpowiednich zmian w projekcie protokołu kontroli i przekazuje go organowi zarządzającemu zakładu ubezpieczeń do podpisu.

§ 13.

1. Protokół kontroli podpisują oraz każdą kartę protokołu parafują osoba upoważniona przez organ zarządzający zakładu ubezpieczeń i inspektor kierujący zespołem kontrolnym.
2. Protokół kontroli sporządza się w dwóch egzemplarzach, z których jeden inspektor kierujący zespołem kontrolnym doręcza organowi zarządzającemu zakładu ubezpieczeń bezpośrednio po podpisaniu protokołu.

§ 14.

1. Jeżeli osoba upoważniona przez organ zarządzający zakładem ubezpieczeń odmówi podpisania protokołu, inspektor kierujący zespołem kontrolnym czyni o tym wzmiankę w protokole, pouczając jednocześnie o treści art. 73 i 74 Kodeksu postępowania administracyjnego.
2. W przypadku odmowy przyjęcia i podpisania protokołu kontroli przez osobę upoważnioną przez organ zarządzający zakładem ubezpieczeń, protokół kontroli dołącza się do zaleceń pokontrolnych.

§ 15.

1. Po podpisaniu protokołu kontroli nie dokonuje się w protokole żadnych poprawek i dopisków bez omówienia ich na końcu protokołu.
2. Oczywiste omyłki pisarskie prostuje inspektor kierujący zespołem kontrolnym parafując sprostowania.

§ 16.

W terminie 7 dni od dnia podpisania protokołu kontroli organ zarządzający zakładem ubezpieczeń ma prawo złożenia inspektorowi kierującemu zespołem kontrolnym pisemnych wyjaśnień w sprawach objętych zakresem kontroli.

§ 17.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2003r..

MINISTER FINANSÓW

U Z A S A D N I E N I E

Ustawa o pośrednictwie ubezpieczeniowym powierza Komisji Nadzoru Ubezpieczeniowego nadzór nad działalnością zakładu ubezpieczeń w zakresie korzystania z usług agentów ubezpieczeniowych.

Niniejsze rozporządzenie ma na celu wypełnienie delegacji zawartej w art. 17 ust. 7 ww. ustawy do określenia szczegółowych zasad, zakresu i trybu przeprowadzania tej kontroli.

W toku przeprowadzanej kontroli Komisja sprawdza zgodność działalności zakładu ubezpieczeń w ww zakresie z przepisami ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym, w tym w szczególności terminowe zgłaszanie agentów do rejestru agentów, wykonywanie przez agentów danego zakładu ubezpieczeń czynności agencyjnych przez osoby fizyczne spełniające określone w ustawie warunki.

Kontrola przeprowadzana jest przez uprawnionych inspektorów na podstawie pisemnego polecenia przeprowadzenia kontroli wydawanego przez Przewodniczącego Komisji.

Uregulowania zawarte w projekcie mają na celu ustanowienie zasad umożliwiających jak najsprawniejsze, nieuciążliwe dla kontrolowanego i efektywne przeprowadzenie kontroli. Co do zasady kontrolę przeprowadza się w miejscu prowadzenia działalności przez zakład ubezpieczeń, w dniach i godzinach jego pracy. Z uzasadnionych powodów kontrola może być przeprowadzona również w siedzibie Komisji.

Zakład ubezpieczeń jest obowiązany zapewnić inspektorom odpowiednie warunki i środki do sprawnego przeprowadzenia kontroli.

Ustaień kontroli dokonuje się na podstawie wymienionych w rozporządzeniu dowodów.

Z przeprowadzonej kontroli sporządza się protokół.

Projekt

R O Z P O R Z A D Z E N I E

MINISTRA FINANSÓW

z dnia

w sprawie szczegółowego zakresu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania działalności brokerskiej, terminu powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalnej sumy gwarancyjnej

Na podstawie art. 20 ust. 2 ustawy z dnia.....o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz. U. z .....r. Nr ....., poz.....) zarządza się, co następuje:

§1.

Rozporządzenie określa szczegółowy zakres ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania działalności brokerskiej, zwanego dalej „ubezpieczeniem OC”, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalnej sumy gwarancyjnej tego ubezpieczenia.

§ 2.

Ubezpieczeniem OC jest objęta odpowiedzialność cywilna brokerów ubezpieczeniowych za szkody wyrządzone w związku z wykonywaniem czynności brokerskich.

§ 3.

Umowę ubezpieczenia zawiera się najpóźniej w dniu złożenia wniosku o wydanie zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej.

§ 4.

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na okres 12 miesięcy.

2. Umowa ubezpieczenia ulega przedłużeniu na okres kolejnych 12 miesięcy, chyba że ubezpieczony nie później niż 30 dni przed upływem okresu na jaki umowa została zawarta powiadomi zakład ubezpieczeń o jej wypowiedzeniu.
3. Pomimo braku powiadomienia, o którym mowa w ust. 2, przedłużenie umowy ubezpieczenia nie następuje, jeżeli ubezpieczony do końca okresu ubezpieczenia nie zapłacił składki, a jeżeli składka ubezpieczeniowa była płacona w ratach - którejkolwiek raty składki.

§ 5.

Zakład ubezpieczeń nie odpowiada za szkody:

- 1) wyrządzone z winy umyślnej,
- 2) wyrządzone osobom najbliższym w rozumieniu przepisów kodeksu karnego.

§ 6.

Minimalna suma gwarancyjna ubezpieczenia wynosi 500 000 EURO.

§ 7.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.

MINISTER FINANSÓW

U Z A S A D N I E N I E

Ustawa o pośrednictwie ubezpieczeniowym wprowadza obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przez podmioty wykonujące działalność brokerską.

Niniejszy projekt rozporządzenia stanowi wypełnienie delegacji wynikającej z art. 20 ust. 2 ww. ustawy do określenia szczegółowego zakresu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania działalności brokerskiej, terminu

powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalnej sumy gwarancyjnej tego ubezpieczenia.

Ubezpieczenie OC powinno obejmować wszelkie szkody powstałe w związku z wykonywaniem czynności brokerskich, ale z zakresu tego ubezpieczenia uzasadnionym jest wyłączenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń za enumeratywnie określone w rozporządzeniu szkody (§5).

Termin powstania obowiązku ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej został określony najpóźniej jako dzień złożenia wniosku o wydanie zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej, gdyż zgodnie z przepisami ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym posiadanie tego ubezpieczenia jest jednym z warunków wydania tego zezwolenia przez Komisję Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych.

Ustalono okres na jaki zawiera się umowę oraz czas trwania odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń.

Proponuje się aby umowę ubezpieczenia zawierało się na okres 12 miesięcy z możliwością jej automatycznego przedłużenia, na następny okres 12 miesięcy, jeżeli ubezpieczający nie wypowiedzie tej umowy w oznaczonym terminie. Rozwiązanie takie gwarantuje ciągłość ochrony ubezpieczeniowej.

Projekt ustala wysokość minimalnej sumy gwarancyjnej ubezpieczenia na 500 000 EURO.

Regulacja powyższa nie powoduje żadnych skutków finansowych dla budżetu państwa.

R O Z P O R Z A D Z E N I E

MINISTRA FINANSÓW

z dnia

w sprawie określenia szczegółowych zasad, zakresu i trybu przeprowadzania kontroli działalności i stanu majątkowego podmiotów wykonujących działalność brokerską.

Na podstawie art. 34 ust. 6 ustawy z dnia.....o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz. U. z .....r. Nr ....., poz.....) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie określa szczegółowe zasady, zakres i tryb przeprowadzania kontroli podmiotów wykonujących działalność brokerską przez Komisję Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych, zwaną dalej "Komisją".

§ 2.

1. Do zakresu kontroli należy sprawdzanie działalności i stanu majątkowego podmiotów wykonujących działalność brokerską oraz stwierdzanie zgodności wykonywanej działalności z prawem oraz uzyskanym zezwoleniem.
2. W toku kontroli Komisja sprawdza:
  - 1) prawidłowość i rzetelność wykonywania działalności brokerskiej,
  - 2) spełnianie przez podmiot wykonujący działalność brokerską warunków wymaganych do uzyskania zezwolenia na wykonywanie tej działalności, w tym w szczególności zawarcie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, o której mowa w art. 20 ust. 1 ustawy,
  - 3) prawidłowe przekazywanie składek zakładom ubezpieczeń,
  - 4) wykonywanie czynności brokerskich przez osoby fizyczne spełniające wymogi określone w art. 27 ust. 3 pkt 1 lit. a - e ustawy,

- 5) spełnianie wymogu niezależności od podmiotów wykonujących działalność agencyjną oraz niewykonywania działalności agencyjnej i czynności agencyjnych,
- 6) brak powiązań z zakładami ubezpieczeń.

§ 3.

Kontrola podmiotów wykonujących działalność brokerską przeprowadzana jest przez upoważnionych pracowników Komisji, zwanych dalej "inspektorami".

§ 4.

1. Podstawą przeprowadzenia kontroli jest pisemne polecenie przeprowadzenia kontroli, wydane przez Przewodniczącego Komisji.
2. Polecenie przeprowadzenia kontroli zawiera:
  - 1) imiona i nazwiska oraz numery legitymacji służbowych inspektora lub inspektorów, ze wskazaniem inspektora kierującego zespołem kontrolnym,
  - 2) imię i nazwisko lub nazwę podmiotu wykonującego działalność brokerską ze wskazaniem numeru wpisu do rejestru brokerów ubezpieczeniowych,
  - 3) szczegółowy zakres kontroli,
  - 4) miejsce przeprowadzania kontroli,
  - 5) termin ważności polecenia przeprowadzenia kontroli.
3. W trakcie przeprowadzania kontroli Przewodniczący Komisji może zmienić szczegółowy zakres kontroli, miejsce przeprowadzenia kontroli i termin ważności polecenia.
4. Zmiana inspektora przeprowadzającego kontrolę może być dokonana wyłącznie w przypadku wyłączenia inspektora od udziału w kontroli z przyczyn określonych w Kodeksie postępowania administracyjnego, w razie ustania stosunku pracy inspektora lub jeżeli z przyczyn leżących po jego stronie inspektor nie będzie w stanie dokonywać przez dłuższy czas czynności kontrolnych.

§ 5.

1. Kontrola przeprowadzana jest w miejscu prowadzenia działalności przez podmiot wykonujący działalność brokerską, w dniach i godzinach jego pracy.
2. Z uzasadnionych powodów, na podstawie polecenia Przewodniczącego Komisji, kontrola może być przeprowadzona poza godzinami pracy zakładu ubezpieczeń lub w dni wolne od pracy.
3. Z uzasadnionych powodów, na podstawie polecenia Przewodniczącego Komisji, kontrola może być przeprowadzona z udziałem podmiotu wykonującego działalność brokerską albo upoważnionego pracownika tego podmiotu w siedzibie Komisji.
4. W przypadkach określonych w ust. 2 i 3 podmiot wykonujący działalność brokerską jest obowiązany, na wniosek inspektora kierującego zespołem kontrolnym, umożliwić przeprowadzenie kontroli we wskazanym terminie i miejscu.

§ 6.

Przed rozpoczęciem kontroli inspektor kierujący zespołem kontrolnym zawiadamia podmiot wykonujący działalność brokerską o wszczęciu kontroli, okazuje polecenie przeprowadzenia kontroli wraz z legitymacją służbową oraz informuje o prawach i obowiązkach zakładu ubezpieczeń związanych z przeprowadzaną kontrolą.

§ 7.

Podmiot wykonujący działalność brokerską jest obowiązany zapewnić nieodpłatnie inspektorowi warunki i środki niezbędne do sprawnego przeprowadzenia kontroli, a w szczególności:

- 1) zapewnić inspektorowi dostęp do wszelkiej dokumentacji objętej zakresem kontroli,
- 2) zapewnić odpowiednie warunki do pracy,
- 3) terminowo przedstawiać żądane dokumenty, udzielać informacji i wyjaśnień,
- 4) przedstawić, na wniosek inspektora tłumaczenia na język polski, będących przedmiotem kontroli, materiałów sporządzonych w języku obcym,
- 5) umożliwić sporządzanie kopii materiałów będących przedmiotem kontroli,

- 6) sporządzić, na żądanie inspektora kierującego zespołem kontrolnym, niezbędne zestawienia i obliczenia.

§ 8.

1. W okresie trwania kontroli inspektorzy mają prawo:
  - 1) wstępu do pomieszczeń podmiotu wykonującego działalność brokerską,
  - 2) żądania udzielenia przez pracowników podmiotu wykonującego działalność brokerską pisemnych i ustnych informacji i wyjaśnień w sprawach objętych zakresem kontroli,
  - 3) żądania okazania materiałów będących przedmiotem kontroli w sprawach objętych zakresem kontroli, w tym materiałów mających postać niematerialną (zapisy magnetyczne, elektroniczne),
  - 4) żądania sporządzania niezbędnych do przeprowadzenia kontroli odpisów lub wyciągów z dokumentów oraz obliczeń i zestawień danych,
  - 5) dostępu do objętych zakresem kontroli danych i informacji umieszczonych w systemie informatycznym zakładu ubezpieczeń.
2. Podmiot wykonujący działalność brokerską lub upoważniony przez niego pracownik ma prawo uczestniczyć w czynnościach, o których mowa w ust. 1.

§ 9.

1. Ustaleń kontroli dokonuje się na podstawie dowodów.
2. Do dowodów zalicza się:
  - 1) dokumenty,
  - 2) dowody rzeczowe,
  - 3) oświadczenia, informacje i wyjaśnienia złożone przez podmiot wykonujący działalność brokerską lub jego pracowników,
  - 4) zeznania świadków,
  - 5) opinie biegłych,

- 6) inne materiały będące przedmiotem kontroli, które mogą przyczynić się do stwierdzenia stanu faktycznego w zakresie objętym kontrolą.
3. Do materiałów będących przedmiotem kontroli można zaliczyć również inne materiały niż uzyskane podczas przeprowadzania kontroli, pod warunkiem że podmiot wykonujący działalność brokerską miał możliwość zapoznania się z nimi oraz ustosunkowania się do nich przed zakończeniem kontroli.

§ 10.

Jeżeli w toku kontroli, w związku z jej ustaleniami, zachodzi konieczność podjęcia przez Komisję działań mających na celu zapewnienie zgodności działalności podmiotu wykonującego działalność brokerską z prawem, inspektor kierujący zespołem kontrolnym jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym Przewodniczącego Komisji.

§ 11.

1. Z przeprowadzonej kontroli sporządza się protokół kontroli.
2. Protokół kontroli zawiera w szczególności:
  - 1) imię i nazwisko lub nazwę podmiotu wykonującego działalność brokerską ze wskazaniem numeru wpisu do rejestru brokerów ubezpieczeniowych,
  - 2) datę rozpoczęcia i zakończenia kontroli, z wymienieniem ewentualnych przerw w kontroli,
  - 3) miejsce przeprowadzania kontroli,
  - 4) imiona i nazwiska inspektorów przeprowadzających kontrolę,
  - 5) daty i numery poleceń przeprowadzenia kontroli,
  - 6) określenie zakresu kontroli i okresu objętego kontrolą,
  - 7) imiona i nazwiska osób składających oświadczenia oraz udzielających informacji i wyjaśnień w toku kontroli,
  - 8) ustalenia stanu faktycznego w zakresie objętym kontrolą, w tym:
    - a) stwierdzenie naruszeń prawa oraz innych nieprawidłowości i w miarę możliwości wskazanie przyczyn ich powstania,

- b) zakres i skutki stwierdzonych naruszeń prawa oraz innych nieprawidłowości,
  - c) zabezpieczenie interesów klientów,
- 9) stwierdzenie, że:
- a) poinformowano podmiot wykonujący działalność brokerską o przysługujących mu uprawnieniach,
  - b) do projektu protokołu kontroli wniesiono zastrzeżenia albo że ich nie wniesiono,
- 10) wykaz załączników z podaniem nazwy i cech każdego załącznika,
- 11) stwierdzenie o objęciu protokołu tajemnicą służbową,
- 12) miejsce i datę sporządzenia protokołu kontroli.

§ 12.

1. Przed podpisaniem protokołu kontroli inspektor przekazuje podmiotowi wykonującemu działalność brokerską projekt protokołu.
2. Podmiot wykonujący działalność brokerską ma prawo do zgłoszenia zastrzeżeń wraz z uzasadnieniem co do ustaleń kontroli zawartych w projekcie protokołu w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania.
3. Inspektor ma obowiązek rozpatrzyć zastrzeżenia i poinformować o zajęтым stanowisku w terminie 14 dni od dnia ich otrzymania.
4. W razie konieczności podjęcia dodatkowych czynności kontrolnych w związku ze zgłoszonymi zastrzeżeniami, termin rozpatrzenia zastrzeżeń upływa z ostatnim dniem wykonania tych czynności.
5. W razie uwzględnienia zastrzeżeń zgłoszonych przez podmiot wykonujący działalność brokerską, inspektor dokonuje odpowiednich zmian w projekcie protokołu kontroli i przekazuje go podmiotowi wykonującemu działalność brokerską do podpisu.

§ 13.

1. Protokół kontroli podpisują oraz każdą kartę protokołu parafują podmiot wykonujący działalność brokerską albo osoba upoważniona przez organ zarządzający podmiotem wykonującym działalność brokerską i inspektor.
2. Protokół kontroli sporządza się w dwóch egzemplarzach, z których jeden inspektor doręcza podmiotowi wykonującemu działalność brokerską albo organowi zarządzającemu podmiotem wykonującym działalność brokerską bezpośrednio po podpisaniu protokołu.

§ 14.

1. Jeżeli podmiot wykonujący działalność brokerską albo osoba upoważniona przez organ zarządzający podmiotem wykonującym działalność brokerską odmówi podpisania protokołu, inspektor czyni o tym wzmiankę w protokole, pouczając jednocześnie o treści art. 73 i 74 Kodeksu postępowania administracyjnego.
2. W przypadku odmowy przyjęcia i podpisania protokołu kontroli przez podmiot wykonujący działalność brokerską albo osobę upoważnioną przez organ zarządzający podmiotem wykonującym działalność brokerską, protokół kontroli dołącza się do zaleceń pokontrolnych.

§ 15.

1. Po podpisaniu protokołu kontroli nie dokonuje się w protokole żadnych poprawek i dopisków bez omówienia ich na końcu protokołu.
2. Oczywiste omyłki pisarskie prostuje inspektor parafując sprostowania.

§ 16.

W terminie 7 dni od dnia podpisania protokołu kontroli podmiot wykonujący działalność brokerską albo organ zarządzający podmiotem wykonującym działalność brokerską ma prawo złożenia inspektorowi pisemnych wyjaśnień w sprawach objętych zakresem kontroli.

§ 17.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2003r.

UZASADNIENIE

Ustawa o pośrednictwie ubezpieczeniowym przewiduje uprawnienie dla Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych do przeprowadzenia w każdym czasie kontroli działalności i stanu majątkowego podmiotów wykonujących działalność brokerską.

Niniejsze rozporządzenie ma na celu wypełnienie delegacji zawartej w art. 34 ust. 6 ww. ustawy do określenia szczegółowych zasad, zakresu i trybu przeprowadzania tej kontroli.

Podmiotami podlegającymi kontroli są podmioty wykonujące działalność brokerską, którymi, zgodnie z ustawą o pośrednictwie ubezpieczeniowym mogą być osoby fizyczne i osoby prawne.

W toku przeprowadzanej kontroli Komisja sprawdza spełnianie najważniejszych wymogów stawianych w przedmiotowej ustawie dla działalności brokerskiej, takich jak np. wykonywanie czynności brokerskich przez osoby odpowiadające określonym w

ustawie kryteriom, spełnianie przez brokera warunków wymaganych do uzyskania zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej w tym w szczególności posiadanie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, prawidłowe przekazywanie składek zakładom ubezpieczeń, czy wreszcie spełnianie ustawowego wymogu niezależności od zakładu ubezpieczeń i nieprowadzenia działalności agencyjnej.

Kontrola przeprowadzana jest przez uprawnionych inspektorów na podstawie pisemnego polecenia przeprowadzenia kontroli wydawanego przez Przewodniczącego Komisji.

Uregulowania zawarte w projekcie mają na celu ustanowienie zasad umożliwiających jak najsprawniejsze, nieuciążliwe dla kontrolowanego i efektywne przeprowadzenie kontroli. Co do zasady kontrolę przeprowadza się w miejscu gdzie działalność jest prowadzona, w dniach i godzinach pracy podmiotu wykonującego tę działalność. Z uzasadnionych powodów kontrola może być przeprowadzona również w siedzibie Komisji.

Broker jest obowiązany zapewnić inspektorom odpowiednie warunki i środki do sprawnego przeprowadzenia kontroli.

Ustaień kontroli dokonuje się na podstawie wymienionych w rozporządzeniu dowodów.

Z przeprowadzonej kontroli sporządza się protokół. Podmiot prowadzący działalność brokerską ma prawo do zgłoszenia zastrzeżeń, które powinny być uzasadnione, do przedstawionego mu projektu protokołu.

R O Z P O R Z A D Z E N I E

MINISTRA FINANSÓW

z dnia

w sprawie wykazu dokumentów, które dołącza się do wniosku o wydanie zezwolenia na prowadzenie działalności brokerskiej.

Na podstawie art. 27 ust. 6 ustawy z dnia .....o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz. U. z .....r. Nr ....., poz.....) zarządza się, co następuje:

§1.

Do wniosku o wydanie zezwolenia na prowadzenie działalności brokerskiej, w przypadku gdy wnioskodawca jest osobą fizyczną, dołącza się następujące dokumenty:

- 1) oświadczenie o pełnej zdolności do czynności prawnych,
- 2) zaświadczenie wskazujące numer w rejestrze przedsiębiorców,
- 3) wyciąg z rejestru skazanych, wydany przez Centralny Rejestr Skazanych nie wcześniej niż 3 miesiące przed złożeniem wniosku,
- 4) kopię zaświadczenia o zdany egzaminie przed Komisja Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych, a w przypadku osób posiadających stopień naukowy w dziedzinie nauk prawnych lub ekonomicznych - odpis dyplomu lub kopię poświadczoną za zgodność z oryginałem,

- 5) życiorys,
- 6) oryginał polisy lub kopię poświadczoną przez zakład ubezpieczeń lub notariusza, stwierdzającą zawarcie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzenia działalności brokerskiej,
- 7) oświadczenie, że wnioskujący był lub nie był członkiem zarządu brokera ubezpieczeniowego lub reasekuracyjnego (osoby prawnej), któremu cofnięto zezwolenie na prowadzenie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji,
- 8) oświadczenie, że wnioskujący był lub nie był brokerem ubezpieczeniowym lub reasekuracyjnym (osoba fizyczna), któremu cofnięto zezwolenie na prowadzenie działalności brokerskiej w zakresie ubezpieczeń lub reasekuracji.

§ 2.

Do wniosku o wydanie zezwolenia na prowadzenie działalności brokerskiej, w przypadku gdy wnioskodawca jest osobą prawną dołącza się następujące dokumenty:

- 1) podpis z Krajowego Rejestru Sądowego wydany nie wcześniej niż 3 miesiące przed datą złożenia wniosku,
- 2) akt notarialny założenia spółki,
- 3) tytuł prawny do lokalu, w którym będzie prowadzona działalność brokerska,
- 4) dokumenty, o których mowa w § 1 pkt 3 i 5 dotyczące wszystkich członków zarządu,
- 5) dokumenty, o których mowa w § 1 pkt 1, 3 - 5 i 7 - 8 dotyczące członków zarządu, którzy spełniają wymogi określone w art. 27 ust. 3 pkt 1 lit. a)- d),

- 6) oryginał polisy lub kopię poświadczoną przez zakład ubezpieczeń lub notariusza, stwierdzającą zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzenia działalności brokerskiej.

§3.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2003r.

MINISTER FINANSÓW

UZASADNIENIE

Art. 27 ust. 6 zawiera delegację dla ministra właściwego do spraw instytucji finansowych do określenia w drodze rozporządzenia wykazu dokumentów, które dołącza się do wniosku o wydanie zezwolenia na prowadzenie działalności brokerskiej.

Niniejsze rozporządzenie stanowi wypełnienie tej delegacji i szczegółowo określa wykaz dokumentów uwzględniając przedstawienie przy wniosku o wydanie zezwolenia na prowadzenie działalności brokerskiej, pełnej informacji o podmiotach ubiegających się o wydanie zezwolenia.

Wykaz niezbędnych dokumentów został określony w taki sposób, aby potwierdzone zostało spełnienie wszystkich wymogów ustanowionych w ustawie o pośrednictwie ubezpieczeniowym.

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych skutków dla budżetu państwa.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW
z dnia.....2002 r.

**w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania egzaminu oraz działania Komisji
Egzaminacyjnej dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych.**

Na podstawie art. 35 ust. 7 ustawy z dnia ..... o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz.U. r. Nr ,..... poz. ....) zarządza się co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie określa regulamin działania Komisji Egzaminacyjnej dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych, regulamin przeprowadzania egzaminu dla brokerów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych, oraz zakres obowiązujących tematów egzaminacyjnych, a także wysokość opłaty egzaminacyjnej oraz wysokość wynagrodzenia dla członków Komisji Egzaminacyjnej.

§ 2.

Do zadań Komisji należy w szczególności:

- 1) przygotowania testów egzaminacyjnych,
- 2) przeprowadzanie egzaminów oraz sprawdzanie testów egzaminacyjnych,
- 3) sporządzanie protokołów z posiedzeń komisji,
- 4) rozpatrywanie odwołań od wyników egzaminów. Składanych przez jego uczestników.

§ 3.

Ustala się regulamin działania Komisji, stanowiący załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 4.

Ustala się regulamin przeprowadzenia egzaminów dla brokerów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych, stanowiący załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 5.

Ustala się zakres obowiązujących tematów egzaminu dla brokerów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych, stanowiący załącznik nr 3 do rozporządzenia.

§ 6.

Osoby przystępujące do egzaminu przed Komisją wnoszą opłatę egzaminacyjną w wysokości 600 zł na rachunek bieżący - subkonto dochodów Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych.

§ 7.

1. Za udział w każdej sesji egzaminacyjnej członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości:
  - 1) 800 zł - dla przewodniczącego,
  - 2) 700 zł - dla zastępcy przewodniczącego i sekretarza,
  - 3) 600 zł - dla każdego z pozostałych członków Komisji.
2. Członkom komisji przysługuje również wynagrodzenie za opracowanie pytań testowych w wysokości 30 zł za pytanie. Za sporządzenie zestawu pytań egzaminacyjnych spośród pytań uprzednio opracowanych przysługuje wynagrodzenie w wysokości 200 zł.
3. W przypadku unieważnienia egzaminu z przyczyn, o których mowa w § 15 ust. 2 i § 16 ust. 2 regulaminu przeprowadzania i trybu składania egzaminów, członkom przysługuje połowa wynagrodzenia określonego w ust. 1.

§ 8.

Wynagrodzenia, o których mowa w § 7 oraz wydatki związane z organizacją i obsługą sesji egzaminacyjnych są pokrywane z rachunku bieżącego- subkonta wydatków- Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych.

§ 9.

Komisja wyznacza terminy egzaminów mając na względzie liczbę zgłoszeń oraz konieczność zapewnienia rzetelnego sprawdzenia wiedzy osób egzaminowanych, jednak nie rzadziej niż cztery razy w roku.

§ 10.

Obsługę administracyjno-biurową Komisji zapewnia Komisja Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych.

§ 11.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.

U Z A S A D N I E N I E

Niniejszy projekt ma na celu wypełnienie delegacji zawartej w art. 35 ust. 7 ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym.

Powyżej wymieniony przepis zawiera upoważnienie dla ministra właściwego do spraw instytucji finansowych do określenia w drodze rozporządzenia:

- 1) regulaminu działania Komisji Egzaminacyjnej dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych,
- 2) sposobu przeprowadzania egzaminu oraz zakresu obowiązujących tematów egzaminów,
- 3) wysokości opłat egzaminacyjnych dla osób przystępujących do egzaminu przed Komisją, a także sposobu ustalania i wysokości wynagrodzenia dla członków Komisji za udział w przeprowadzeniu egzaminu.

Ponadto, zgodnie z delegacją ustawową został ustalony regulamin działania Komisji Egzaminacyjnej dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych. Podobnie jak w przypadku regulaminu Komisji Egzaminacyjnej dla Aktuariuszy, określono, że jako ciało kolegialne, Komisja wszelkie decyzje podejmuje na posiedzeniach w formie uchwał. W przypadku równej liczby głosów za i przeciw decyduje głos przewodniczącego.

Zadania Komisji zostały określone jako:

- 1) przygotowywanie i zatwierdzanie testów egzaminacyjnych,
- 2) przeprowadzanie egzaminów oraz sprawdzanie testów egzaminacyjnych,

- 3) sporządzanie protokołów posiedzeń Komisji,
- 4) opiniowanie odwołań od wyników egzaminów, składanych przez uczestników egzaminu.

Osoby przystępujące do egzaminu obowiązane są do wniesienia opłaty egzaminacyjnej. W razie rezygnacji ze składania egzaminu, osoby, które miały przystąpić do egzaminu obowiązane są powiadomić Komisję o rezygnacji najpóźniej 14 przed datą egzaminu, w celu uniknięcia ponoszenia zbędnych kosztów. Uzasadnione jest wprowadzenie przepisu, że w przypadku, gdy nie przystąpienie do egzaminu było spowodowane ważną, udokumentowaną przyczyną losową, opłata egzaminacyjna podlega zwrotowi nawet, jeżeli Komisja została zawiadomiona o rezygnacji z egzaminu w terminie późniejszym niż 14 dni przed egzaminem.

Przepisy określające regulamin przeprowadzenia egzaminu dla brokerów mają na celu zapewnienie przeprowadzenia rzetelnego i obiektywnego sprawdzianu wiedzy kandydatów oraz zagwarantowanie porządku wszelkich wykonywanych w związku ze składaniem egzaminu czynności.

Zakres tematów egzaminu został ustalony w sposób umożliwiający weryfikację wiedzy niezbędnej do prawidłowego wykonywania czynności brokerskich.

Załącznik nr 1

**REGULAMIN DZIAŁANIA KOMISJI EGZAMINACYJNEJ DLA BROKERÓW
UBEZPIECZENIOWYCH I REASEKURACYJNYCH**

§ 1.

Regulamin określa organizację, zasady i tryb działania Komisji Egzaminacyjnej dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych.

§ 2.

1. Komisja jest organem kolegialnym, który wszystkie swoje decyzje podejmuje w formie uchwał.

2. Komisja jest zdolna do podejmowania uchwał jeżeli w posiedzeniu uczestniczy co najmniej trzech członków Komisji, w tym przewodniczący lub zastępca przewodniczącego, a w razie ich nieobecności - członek Komisji wyznaczony przez przewodniczącego.

3. Komisja podejmuje uchwały zwykłą większością głosów członków obecnych na posiedzeniu. W przypadku równej liczby głosów za i przeciw decyduje głos przewodniczącego Komisji.

4. Uchwały podpisują wszyscy członkowie Komisji obecni na posiedzeniu.

5. Uchwały Komisji mogą być podejmowane również w formie pisemnej bez odbycia posiedzenia, jeżeli wszyscy członkowie Komisji wyrazili zgodę na podjęcie uchwały w tej formie. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.

6. Członek Komisji ma prawo zgłosić zdanie odrębne, które podlega zaprotokołowaniu wraz z uchwałą.

§ 3.

1. Posiedzenia Komisji zwołuje przewodniczący, a w razie jego nieobecności - zastępca przewodniczącego.

2. Komisja może wyznaczyć ze swego składu osoby odpowiedzialne za realizację określonych zadań.

§ 4.

1. Komisja wyznacza osoby odpowiedzialne za przygotowanie testów egzaminacyjnych spośród członków Komisji.

2. Państwowy Urząd Nadzoru Ubezpieczeń na wniosek Komisji może zlecić przygotowanie pytań egzaminacyjnych osobom posiadającym wiedzę w zakresie objętym egzaminem.

3. Członkowie Komisji sprawdzają prawidłowość pytań testowych i wariantów odpowiedzi dla poszczególnych testów egzaminacyjnych w celu opracowania wzorca prawidłowych odpowiedzi.

Załącznik nr 2**REGULAMIN PRZEPROWADZANIA I TRYBU SKŁADANIA EGZAMINÓW****I. Postanowienia ogólne**

§ 1. 1. Warunkami przystąpienia do egzaminu jest złożenie w Państwowym Urzędzie Nadzoru Ubezpieczeń pisemnego wniosku o przystąpienie do egzaminu oraz wniesienie opłaty egzaminacyjnej, o której mowa w § 7 rozporządzenia.

2. Listę osób przystępujących do egzaminu w danym terminie ustala się na podstawie kolejności zgłoszeń. Państwowy Urząd Nadzoru Ubezpieczeń powiadamia kandydata co najmniej 30 dni przed egzaminem o terminie i miejscu przeprowadzenia egzaminu.

3. Osoba przystępująca do egzaminu, pod rygorem skreślenia z listy, o której mowa w ust. 2, obowiązana jest na 21 dni przed terminem egzaminu potwierdzić swoje uczestnictwo oraz przedstawić kopię dowodu uiszczenia opłaty egzaminacyjnej.

§ 2. 1. W razie rezygnacji z przystąpienia do egzaminu opłata egzaminacyjna podlega zwrotowi pod warunkiem pisemnego zawiadomienia Komisji o rezygnacji, nie później niż 14 dni przed terminem egzaminu.

2. Przewodniczący Komisji na wniosek zainteresowanej osoby może uznać, że nie przystąpienie do egzaminu było spowodowane ważną przyczyną losową. W takim przypadku opłata egzaminacyjna podlega zwrotowi nawet, jeżeli Komisja została zawiadomiona o rezygnacji z egzaminu w terminie późniejszym niż wskazany w ust. 1.

3. Wniosek o zwrot opłaty w przypadku, o którym mowa w ust. 2 powinien zostać złożony w terminie 30 dni od dnia egzaminu.

§ 3. Egzamin wyznaczany jest dla poszczególnych grup liczących od 25 do 50 osób, chyba że szczególne okoliczności przemawiają za wyznaczeniem sesji dla innej liczby osób, o czym decyduje każdorazowo Komisja.

§ 4. 1. Wejście na salę egzaminacyjną odbywa się po okazaniu dowodu tożsamości.

2. W przypadku nie przystąpienia do egzaminu osób spośród znajdujących się na liście, o której mowa w § 1 ust. 2 niniejszego załącznika, Komisja może dopuścić do udziału w egzaminie również inne osoby. Przystąpienie tych osób do egzaminu poprzedza ponadto okazanie dowodu uiszczenia opłaty egzaminacyjnej.

3. Uczestnik egzaminu potwierdza na liście obecności własnoręcznym podpisem udział w egzaminie.

§ 5. Egzamin odbywa się w obecności co najmniej trzech członków Komisji, w tym przewodniczącego lub zastępcy przewodniczącego, a w razie ich nieobecności - członka Komisji wyznaczonego przez przewodniczącego.

§ 6. 1. Kontrolę nad organizacją i przebiegiem egzaminu wykonują członkowie Komisji.

2. W celu sprawnego przeprowadzenia egzaminu Państwowy Urząd Nadzoru Ubezpieczeń, na wniosek Komisji może zlecić dodatkowym osobom obsługę techniczną egzaminu.

§ 7. Państwowy Urząd Nadzoru Ubezpieczeń odpowiedzialny jest za przechowywanie testów egzaminacyjnych.

§ 8. Państwowy Urząd Nadzoru Ubezpieczeń nie ponosi kosztów uczestnika związanych z przystąpieniem do egzaminu.

II. Egzamin dla brokerów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych

§ 9. Egzamin dla brokerów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych przeprowadza się w wydzielonej sali, w warunkach zapewniających zdającym samodzielność pracy, a Komisji - czuwanie nad zgodnym z przepisami, przebiegiem egzaminu.

§ 10. Egzamin przeprowadzany jest w formie testu jednokrotnego wyboru, który składa się ze 100 pytań.

§ 11. Egzamin rozpoczyna się z chwilą otwarcia kopert zawierających testy egzaminacyjne.

§ 12. Egzamin pisemny trwa 3 godziny.

§ 13. 1. W czasie egzaminu uczestnik nie powinien opuszczać sali. W uzasadnionych przypadkach może uzyskać zgodę Komisji na opuszczenie sali - po zapewnieniu warunków wykluczających możliwość kontaktowania się uczestnika z innymi zdającymi i osobami postronnymi.

2. Na czas nieobecności w sali egzaminacyjnej, zdający przekazuje pracę egzaminacyjną Komisji, która zaznacza na niej czas nieobecności.

§ 14. 1. Komisja może wykluczyć z egzaminu osoby, które podczas egzaminu korzystały z cudzej pomocy, posługiwały się niedozwolonymi przez Komisję materiałami pomocniczymi, pomagały innym uczestnikom egzaminu lub w inny sposób zakłócały przebieg egzaminu.

2. Osoby wykluczone z egzaminu mogą ponownie przystąpić do egzaminu po wniesieniu opłaty egzaminacyjnej, nie wcześniej jednak niż po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia wyników.

§ 15. 1. Komisja ma prawo unieważnić lub odwołać egzamin w uzasadnionych przypadkach.

2. W przypadku naruszenia zasad ochrony tajemnicy dotyczącej przeprowadzania egzaminu, Komisja może unieważnić egzamin w stosunku do wszystkich uczestników.

3. W przypadku odwołania lub unieważnienia egzaminu z przyczyn, o których mowa w ust. 1 opłata egzaminacyjna podlega zaliczeniu na poczet opłaty za przystąpienie do kolejnego egzaminu. Przepis § 8 niniejszego załącznika stosuje się odpowiednio.

4. W przypadku stwierdzenia niesamodzielności pracy egzaminacyjnej uczestników, Komisja może unieważnić przeprowadzony egzamin w stosunku do tych uczestników. W tym przypadku opłata egzaminacyjna nie podlega zwrotowi.

§ 16. 1. W egzaminie mają prawo uczestniczyć w charakterze obserwatorów osoby upoważnione przez Prezesa Państwowego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń.

2. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości co do przebiegu egzaminu, Prezes Państwowego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń może na wniosek osób, o których mowa w ust. 1, unieważnić egzamin i zarządzić jego powtórzenie.

3. W przypadku unieważnienia egzaminu z przyczyn, o których mowa w ust. 2 opłata egzaminacyjna podlega zaliczeniu na poczet opłaty za przystąpienie do kolejnego egzaminu. Przepis § 8 niniejszego załącznika stosuje się odpowiednio.

§ 17. 1. Z przebiegu egzaminu Komisja sporządza protokół, w którym podaje się imiona i nazwiska członków Komisji nadzorujących przebieg egzaminu oraz osób, o których mowa w § 16 ust. 1 niniejszego załącznika, czas rozpoczęcia i zakończenia egzaminu oraz ważniejsze okoliczności, jakie zaszły w trakcie egzaminu. Do protokołu dołącza się testy egzaminacyjne, listę zdających oraz końcowe wyniki.

2. Dokumenty z egzaminu przechowuje się w archiwum Państwowego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń według zasad określonych odrębnymi przepisami. Pisemne prace egzaminacyjne przechowuje się przez okres 5 lat.

III. Ocena egzaminu

§ 18. 1. Każde pytanie testu jest oceniane według następujących zasad:

- 1) odpowiedź prawidłowa - 1 punkt,
- 2) odpowiedź nieprawidłowa lub brak odpowiedzi - 0 punktów.

2. Za nieprawidłową odpowiedź uważa się również udzielenie więcej niż jednej odpowiedzi.

§ 19. 1. Warunkiem zdania egzaminu jest otrzymanie co najmniej 80 punktów z testu.

2. Podstawę oceny stanowią odpowiedzi udzielone przez zdającego egzamin na załączonym do testu formularzu.

§ 20. 1. W przypadku uzyskania przez zdającego od 70 do 79 punktów Komisja niezwłocznie po ogłoszeniu wyników egzaminu pisemnego przeprowadza dodatkowy egzamin ustny.

2. Nie przystąpienie do egzaminu ustnego w wyznaczonym terminie traktowane będzie jako nie zdanie egzaminu.

§ 21. Miejsce, sposób i tryb ogłoszenia wyników egzaminu oraz wydawanie zaświadczeń ustala Komisja i podaje do wiadomości zdającym przed rozpoczęciem egzaminu.

§ 22. Osoba, która nie zdała egzaminu może ponownie przystąpić do egzaminu po złożeniu wniosku w Państwowym Urzędzie Nadzoru Ubezpieczeń i wniesieniu opłaty egzaminacyjnej, nie wcześniej jednak niż po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia wyników.

§ 23. Osobom, które zdały egzamin, wydaje się w ciągu 14 dni od dnia ogłoszenia wyników zaświadczenie o zdaniu egzaminu.

§ 24. W terminie 14 dni od dnia ogłoszenia wyników, na pisemną prośbę uczestnika egzaminu, Komisja może wyrazić zgodę na udostępnienie mu pracy egzaminacyjnej do wglądu, w obecności członka Komisji lub innej osoby upoważnionej przez Komisję.

§ 25. 1. Uczestnikowi egzaminu przysługuje prawo pisemnego odwołania się od wyników egzaminu do Komisji w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia wyników.

2. Odwołanie rozpatruje Komisja w terminie 30 dni od otrzymania odwołania.

3. Osobę odwołującą się, o wyniku odwołania powiadamia Państwowy Urząd Nadzoru Ubezpieczeń listem poleconym.

Załącznik nr 3

ZAKRES OBOWIĄZUJĄCYCH TEMATÓW EGZAMINU DLA BROKERÓW UBEZPIECZENIOWYCH I REASEKURACYJNYCH

I. Zagadnienia wspólne dla brokerów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych:

- 1) podstawowe wiadomości z historii ubezpieczeń gospodarczych:
  - a) w Polsce,
  - b) na świecie;
- 2) cechy rozwoju współczesnych ubezpieczeń gospodarczych:
  - a) koncentracja ubezpieczeń,
  - b) interwencjonizm państwa w dziedzinie ubezpieczeń,
  - c) rozwój reasekuracji,
  - d) rozwój działalności lokacyjnej;
- 3) gospodarcze i społeczne znaczenie ubezpieczeń:
  - a) ubezpieczenie jako urządzenie gospodarcze,
  - b) społeczne znaczenie ubezpieczeń;
- 4) funkcje i zasady ubezpieczeń:
  - a) funkcja ochrony ubezpieczeniowej, finansowej, prewencyjnej,
  - b) zasada pewności, pełności, powszechności i szybkości ochrony ubezpieczeniowej;
- 5) wybrane zagadnienia z prawa cywilnego i gospodarczego:
  - a) zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych,
  - b) pojęcie umowy i czynności prawnej,
  - c) zasada swobody umów,
  - d) klauzule abuzywne,
  - e) czynniki kształtujące treść stosunku prawnego,
  - f) forma zawarcia umowy,
  - g) pojęcie zobowiązania,
  - h) pojęcie szkody,
  - i) wady oświadczenia woli,
  - j) przedstawicielstwo i pośrednictwo,
  - k) reprezentacja przedsiębiorców w obrocie gospodarczym,
  - l) umowa agencyjna,
  - m) umowa zlecenia,
  - n) odpowiedzialność cywilna i jej zasady;
- 6) źródła i zasady polskiego prawa ubezpieczeniowego:
  - a) charakterystyka podstawowych źródeł prawa ubezpieczeniowego,
  - b) zasady prowadzenia działalności ubezpieczeniowej;

- 7) podstawy prawne działalności brokerskiej;
- 8) podstawy prawne działalności agencyjnej w zakresie ubezpieczeń;
- 9) umowa ubezpieczenia i stosunek ubezpieczenia:
  - a) regulacja prawna umowy ubezpieczenia,
  - b) pojęcie zdarzenia losowego i wypadku ubezpieczeniowego,
  - c) zawarcie umowy ubezpieczenia,
  - d) powstanie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń,
  - e) pojęcie i znaczenie ogólnych warunków ubezpieczeń,
  - f) kwalifikacja prawna umowy ubezpieczenia,
  - g) wygaśnięcie stosunku ubezpieczenia;
- 10) polski rynek ubezpieczeniowy i reasekuracyjny:
  - a) podstawy prawne działania rynku ubezpieczeniowego i reasekuracyjnego,
  - b) podmioty prowadzące działalność ubezpieczeniową i reasekuracyjną,
  - c) pośrednictwo ubezpieczeniowe,
  - d) aktuariusze - rola i zadania,
  - e) Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny,
  - f) Polskie Biuro Ubezpieczeń Komunikacyjnych,
  - g) Rzecznik Ubezpieczonych,
  - h) nadzór ubezpieczeniowy;
- 11) rola i znaczenie reasekuracji i koasekuracji w podziale ryzyka:
  - a) koasekuracja i jej rodzaje,
  - b) reasekuracja i jej rodzaje,
  - c) funkcja techniczna i finansowa reasekuracji;
- 12) kryteria wyboru i oceny zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracyjnego:
  - a) ocena sytuacji finansowej - kapitały własne, rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, margines wypłacalności, bilans, rachunek zysków i strat oraz inne wskaźniki finansowe,
  - b) konkurencyjność - zakres oferty, jakość usługi, dostosowanie oferty do potrzeb klientów;
- 13) etyka zawodowa brokera:
  - a) sfery powinności brokera wobec klienta, zakładu ubezpieczeń, konkurencji,
  - b) przestrzeganie reguł prawnych, ekonomicznych, społecznych, zawodowych i moralnych,
  - c) sankcje za naruszenie reguł postępowania;
- 14) opodatkowanie działalności brokerskiej podatkiem od towarów i usług;
- 15) czytanie i analiza bilansu oraz rachunku zysków i strat.

II. Zagadnienia egzaminacyjne dla brokerów ubezpieczeniowych:

- 1) podstawowe pojęcia związane z obsługą ubezpieczeń gospodarczych - definicje stosowane w ogólnych warunkach ubezpieczeń;
- 2) procedury zarządzania ryzykiem:
  - a) identyfikacja ryzyka, ocena ryzyka, sposoby eliminacji lub przeniesienia ryzyka,
  - b) opracowanie programu ochrony ubezpieczeniowej i jego realizacja;
- 3) umowa brokerska i odpowiedzialność brokera:
  - a) charakter umowy brokerskiej,
  - b) czynniki kształtujące treść umowy brokerskiej,
  - c) obowiązki wynikające z umowy brokerskiej,
  - d) odpowiedzialność brokera - cywilna, administracyjna, karna i inna;
- 4) inne umowy związane z działalnością brokerską - umowa o współpracy z zakładem ubezpieczeń, umowa o wysokości prowizji i inne;

- 5) ubezpieczenia nietytowe;
- 6) znajomość podstawowych produktów ubezpieczeniowych funkcjonujących na polskim rynku;
- 7) podstawowe dokumenty związane z działalnością brokerską - oferta brokerska, slip brokerski, nota prowizoryczna, dokument ubezpieczenia, rozliczenie się ze składek i prowizji.

III. Zagadnienia egzaminacyjne dla brokerów reasekuracyjnych:

- 1) reasekuracja i retrocesja - cele i zadania;
- 2) zakres i podstawy prawne działalności reasekuracyjnej w Polsce i Unii Europejskiej;
- 3) charakter prawny umowy reasekuracji;
- 4) procedury stosowane przy zawieraniu i rozliczaniu umów reasekuracyjnych - rozpoznanie rynku, oferta, negocjacje, plasowanie, rozliczanie umów reasekuracyjnych;
- 5) zasady reasekuracji krajowych ryzyk ubezpieczeniowych za granicą.

UZASADNIENIE

Niniejszy projekt ma na celu wypełnienie delegacji zawartej w art. 35 ust. 7 ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym.

Powyżej wymieniony przepis zawiera upoważnienie dla ministra właściwego do spraw instytucji finansowych do określenia w drodze rozporządzenia:

- 1) regulaminu działania Komisji Egzaminacyjnej dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych,
- 2) sposobu przeprowadzania egzaminu oraz zakresu obowiązujących tematów egzaminów,
- 3) wysokości opłat egzaminacyjnych dla osób przystępujących do egzaminu przed Komisją, a także sposobu ustalania i wysokości wynagrodzenia dla członków Komisji za udział w przeprowadzeniu egzaminu.

Ponadto, zgodnie z delegacją ustawową został ustalony regulamin działania Komisji Egzaminacyjnej dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych. Podobnie jak w przypadku regulaminu Komisji Egzaminacyjnej dla Aktuariuszy, określono, że jako ciało kolegialne, Komisja wszelkie decyzje podejmuje na posiedzeniach w formie uchwał. W przypadku równej liczby głosów za i przeciw decyduje głos przewodniczącego.

Zadania Komisji zostały określone jako:

- 1) przygotowywanie i zatwierdzanie testów egzaminacyjnych,
- 2) przeprowadzanie egzaminów oraz sprawdzanie testów egzaminacyjnych,
- 3) sporządzanie protokołów posiedzeń Komisji,
- 4) opiniowanie odwołań od wyników egzaminów, składanych przez uczestników egzaminu.

Osoby przystępujące do egzaminu obowiązane są do wniesienia opłaty egzaminacyjnej. W razie rezygnacji ze składania egzaminu, osoby, które miały przystąpić do egzaminu obowiązane są powiadomić Komisję o rezygnacji najpóźniej 14 przed datą egzaminu, w celu uniknięcia ponoszenia zbędnych kosztów. Uzasadnione jest wprowadzenie przepisu, że w przypadku, gdy nie przystąpienie do egzaminu było spowodowane ważną, udokumentowaną przyczyną losową, opłata egzaminacyjna podlega zwrotowi nawet, jeżeli Komisja została zawiadomiona o rezygnacji z egzaminu w terminie późniejszym niż 14 dni przed egzaminem.

Przepisy określające regulamin przeprowadzenia egzaminu dla brokerów mają na celu zapewnienie przeprowadzenia rzetelnego i obiektywnego sprawdzianu wiedzy kandydatów oraz zagwarantowanie porządku wszelkich wykonywanych w związku ze składaniem egzaminu czynności.

Zakres tematów egzaminu został ustalony w sposób umożliwiający weryfikację wiedzy niezbędnej do prawidłowego wykonywania czynności brokerskich.